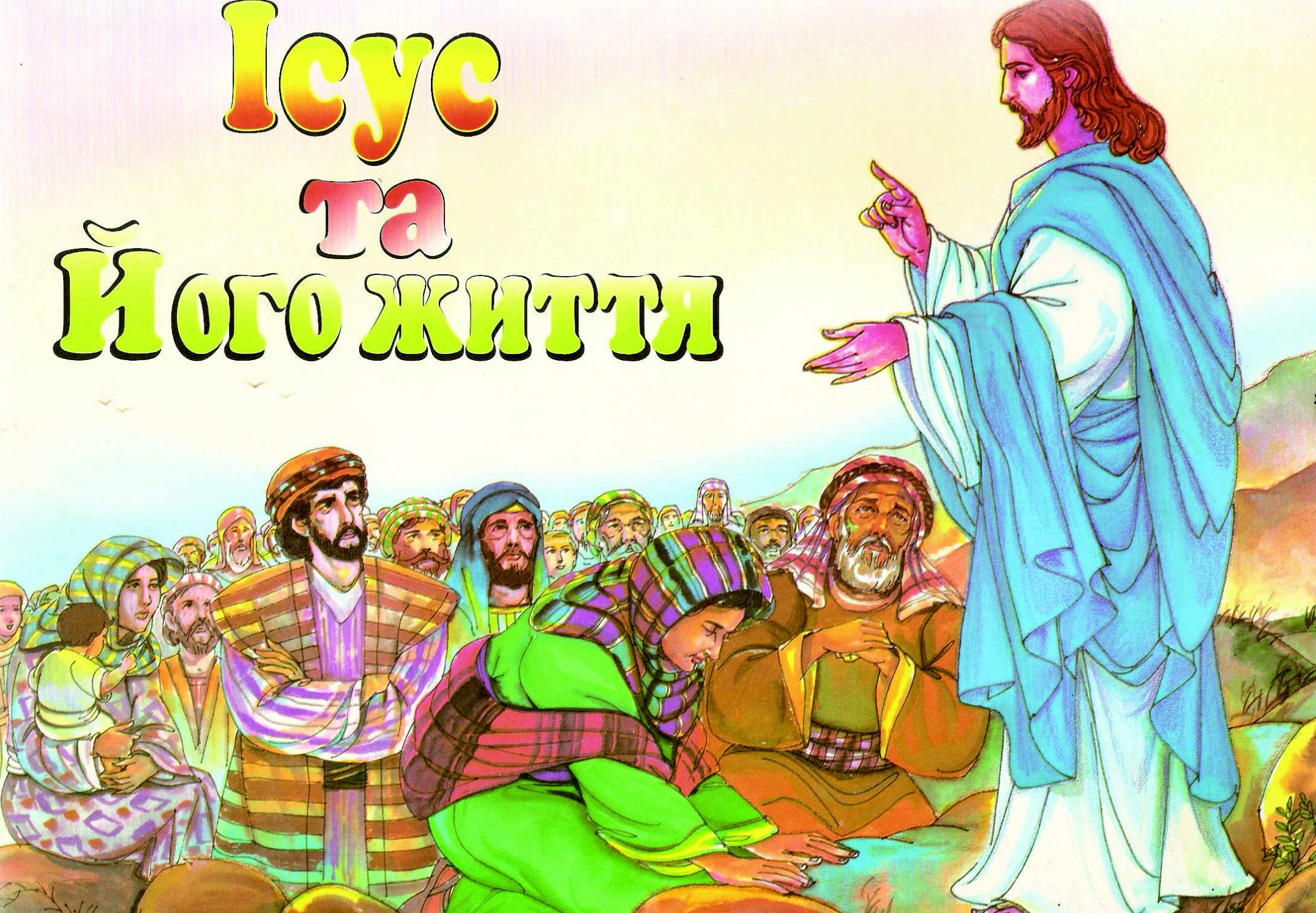

Ісус та Його життя

Ісус та Його життя

УКРАЇНСЬКЕ БІБЛІЙНЕ ТОВАРИСТВО

МІЖНАРОДНЕ БІБЛІЙНЕ ТОВАРИСТВО

Ілюстрована навчальна Біблія для дітей
Ісус та Його життя — Євангеліє від Марка
Jesus & His Life — Gospel of Mark

Видання друге — 77000 прим.

© 2001 Всі права закріплені
Міжнародне Біблійне Товариство
© 2001 Авторське право на текст Євангелія від Марка
належить Українському Біблійному Товариству
All rights reserved
Copyright © 1997 by International Bible Society

Підготовлено та надруковано
Українським Біблійним Товариством в

"Компанії "ІМПЕРІАЛ"
Україна, м. Львів

Ілюстрації: DLR Creators
Illustrations: DLR Creators

Надруковано в Україні
ISBN 966-7136-17-5

Ісус та Його життя. За Євангелієм від Марка

Ласкаво просимо в цілком новий, інший світ! Ми здійснимо подорож у минуле та зупинимося в місцевості під назвою Палестина. Цей край займає невелику територію, однак в історії світу відіграє надзвичайно важливу роль. Подорожуючи, ви матимете змогу зустрітися з яскравими особистостями, надзвичайними подіями та цікавими місцями. Ви зустрінете чоловіків та жінок усіх верств суспільства. Ви побачите, як звичайні люди здійснюють незвичайні вчинки. Але, що найважливіше, ви зустрінетеся з Чоловіком, Котрий перевернув світ і вплинув на нього, як ніхто інший до чи після Нього. Ви зустрінетеся з Ісусом Христом!

Минуло дві тисячі років, а Ісус Христос продовжує залишатися найбільш унікальною постаттю в історії землі. Він залишається тією Особою, про яку найбільше говорять, у яку найбільше вірять, існування якої найбільше заперечують і про яку найбільше дискутують. Один письменник сказав: коли помирають видатні люди, їхня слава з плином часу тьмяніє, а пам'ять про них зводиться до параграфа в книжках з історії, але Ісус Христос залишається безсмертним, неперевершеним і непереможним. Біблія — це Боже слово; вона продовжує залишатися найпопулярнішою книгою у світі: її друкують і купують більше за будь-яку іншу книгу. Біблійні істини актуальні, вони здатні змінювати життя.

Подорож, у яку ми вирушаємо, може стати набагато цікавішою, якщо ми матимемо карту, деякі дорожні знаки та набір інструментів для знаходження істини. *Ілюстрована навчальна Біблія Нового перекладу* для дітей упорядкована з урахуванням цих моментів. А тепер насолоджуйтеся читанням Божого Слова, вирушайте у подорож за описаною Марком історією життя Ісуса.

Що потрібно знати про цю книгу...

Ось деякі допоміжні орієнтири для вашої подорожі за книгою Марка.

Хто є автором?

Марко, якого іноді називали Іваном-Марком. Він супроводжував Павла в його першій місіонерській подорожі (Дії 13:13).

Кому адресована ця книга?

Християнам Риму.

У якому місті Марко писав своє Євангеліє?

Своє Євангеліє Марко писав у Римі.

Коли була написана ця книга?

Приблизно в період між 50 та 70-ми роками н.е. Більшу частину цього часу Римською імперією правив Нерон.

Вам також необхідно знати ось що: коли біля дати пишуть “до Р.Х.”, це вказує на час до Різдва Христового, тобто до народження Христа; “після Р.Х.” означає час після народження Ісуса. Подумайте: народження Ісуса було такою знаменною подією, що весь світ при визначенні часу орієнтується на цю подію.

Чому Марко написав цю книгу?

Він написав цю книгу, щоб розповісти про Ісуса Христа, Його життя і вчення. Метою Марка було поглибити віру християн, які за часів імператора Нерона зазнавали переслідувань. Кожне Євангеліє у Новому Завіті — це історія про Ісуса. Кожне було написане окремим автором та концентрувало увагу на певному аспекті життя Ісуса. Виявляється, Марко був людиною дії, оскільки більшу увагу зосереджував на діяльності Ісуса, аніж на Його словах. Завдяки Маркові ми бачимо Ісуса в дії, коли Він зцілює, годує, воскрешає чи звершує інші чудеса. Він показує нам Ісуса, Господа неба і землі, як покірного Спасителя—Слугу, що служить людям.

Ключовий вірш

Подібно до ключа, яким відмикають замок, ключовий вірш може відкрити значення Писання. У 10-му розділі, 45-му вірші Євангелія від Марка говориться: “Бо й Син Людський не прийшов, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох”. Цей вірш відкриває мету приходу Ісуса — ось чому він називається “ключовим віршем”.

Умовні знаки

У тексті використовуються умовні знаки, щоб допомогти вам у дослідженні. Ось ці знаки:

- Це добре. Робіть так.
- Це погано. Так не робіть.
- Важливий вірш. Запам'ятайте його.
- Важлива подія. Запам'ятайте її.
- Почуття, виявлені Ісусом.
- Зауваження.
- Робота з картою. Знайдіть на карті.
- Завдання. Напишіть відповіді.

До кожного розділу даються пояснення, щоб зробити зрозумілими важкі вірші та подати цікаву інформацію.

*А тепер приготуйтеся читати Євангеліє від Марка — попереду багато цікавих подій.
Моліться, аби Бог показав вам, як ви можете, подібно до Ісуса Христа, служити іншим.*

Із захопленням розповідаючи своїм читачам усе про Ісуса Христа та Його діяльність на землі, Марко не описує історію народження Ісуса. Він розпочинає оповідь від того моменту, коли Ісусові було близько 30 років і Він починав Свою працю. А зараз давайте вирушимо в нашу подорож із Марком.

Іван Хреститель готує дорогу

1 ¹ Початок Євангелії Ісуса Христа, Сина Божого.
² Як написано в пророка Ісаї: Ось, Я посилаю Мого ангела перед обличчя Твое, який приготує до-рогу Твою [перед Тобою].

³ Голос того, хто кличе в пустині: Приготуйте дорогу Господню, вирівняйте стежки Його!

⁴ З'явився Іван Хреститель, хрестячи в пустині і проповідуючи хрещення для покаяння, для прощення гріхів. ⁵ І приходили до нього з усієї Юдейської землі, і всі мешканці Єрусалима, і визнаючи свої гріхи, були хрещені ним у річці Йордані. ⁶ Був Іван одягнений у одяг з верблюжої шерсті, мав шкіряний пояс на стегнах своїх і їв сарану та дикий мед. ⁷ І проповідував, кажучи: Слідом за мною іде сильніший за мене, Якому я не достойний, нахилившись, розв'язати ремінця Його сандалів. ⁸ Я хрестив вас водою, а Він буде хрестити вас Духом Святим!

Хрещення і спокушення Ісуса

⁹ Сталося, що тими днями прийшов Ісус із Назарета галилейського і був хрещений Іваном у Йордані. ¹⁰ І тут же, виходячи з води, Він побачив, що розкрилися небеса і що Дух, як голуб, сховався на Нього; ¹¹ і голос пролунав з неба: Ти Син Мій Улюблений, Якого Я вподобав! ¹² І відразу Дух веде Його в пустиню. ¹³ І був Він у пустині сорок днів, спокушуваний сатаною, і перебував серед звірів, і ангели служили Йому.

ПОЯСНЕННЯ

1:1 ЄВАНГЕЛІЄ: Добра звістка про те, що Бог дарував спасіння через життя, смерть і воскресіння Ісуса Христа.

1:2,3 Ісус прийшов у такий час історії, коли більша частина цивілізованого світу перебувала під римським правлінням. Було легко подорожувати, існувала спільна мова, а життя переважно було мирним. Від часу старозавітного пророка Малахії, тобто протягом майже 400 років, Бог не промовляв до Свого вибраного народу. Чи знаєте ви, як називався вибраний Божий народ? Ісаїя був одним з найвидатніших пророків Старого Завіту. Він писав про прихід Месії (вбраного Богом Відкупителя), а також про вісника, котрий прийде перед Ним приготувати Йому дорогу.

1:4 Бог завжди дарує прощення розкаяній людині. Хрещення від Івана було свідченням того, що людина вирішила змінити своє життя і повернутися до Бога.

1:5 РІКА ЙОРДАН: головна річка Палестини, яка бере початок із вкритої снігом вершини гори Гермон і впадає в Мертве море.

1:8 БУДЕ ХРЕСТИТИ ВАС ДУХОМ СВЯТИМ: Ісус мав послати Святого Духа, щоб Він жив у серці кожного віруючого. Святий Дух допоможе їм внутрішньо змінитися. Завдяки силі Духа вони зможуть стати новими людьми.

1:9 ТИМИ ДНЯМИ: Ісус, очевидно, розпочав Свое публічне служіння приблизно 27 року н.е., у віці близько 30 років. Наскільки відомо, до цього більшу частину Свого життя Він провів у Назареті. **НАЗАРЕТ** – невелике містечко, розташоване приблизно на півдорозі між Галилейським та Середземним морями.

1:10,11 У цій події брали участь усі три Особи Трійці: (1) Отець промовляє, (2) Син приймає хрещення, (3) Святий Дух сходиться на Ісуса. (1:10) **ДУХ СХОДИВ НА НЬОГО:** Ісус отримав від Бога благословіння на служіння, коли Отець злив на Нього Святого Духа. Це називалося “помазанням”. **ЯК ГОЛУБ:** символізує лагідність та чистоту Святого Духа.

1:13 САТАНА: Він – реальна особа, а не символ. Він постійно діє проти тих, хто підкоряється Богові. Часто сатана діє через спокуси. Бути спокушуваним – це не гріх, однак піддатися спокусі – це гріх. Ісус показав нам, як перемагати спокуси. Нам також присмодно знати, що ми маємо такого Бога, Який розуміє, що ми переживаємо, коли зустрічаємося у своєму житті зі спокусами.

Свангеліє: “Добра (або блага) звістка” — буквальный переклад з грецької мови, на якій було написано оригінал Нового Завіту.

Іван: Це ім'я означає “Господь милосердний”.

Хрестити: Грецькою мовою це слово означає “занурювати” чи “очищувати через обмивання”. Хрещення символізує смерть, поховання і воскресіння Христа.

Покаяння: Поворот на 180 градусів від гріха до праведного життя з Богом.

Дух Святий — третя Особа Трійці.

Спокуса: Те, що притягує до себе, вабить, викликає бажання грішити.

Сатана (диявол): Ангел, котрий повстав проти Бога і тому був вигнаний з неба. Він став керівником тих, що протистоять Богові та Його небесним силам.

 Що означає фраза “вирівняйте стежки Його” (вірш 3)? Обговоріть це питання з вашими батьками, учителями Біблійної школи чи пастором. Потім напишіть, що це означає для вас. [Ключ: вірші 4, 5]

 Якщо Іван здійснював хрещення покаяння, тоді чому, на вашу думку, хрестився Ісус?

 Знайдіть на карті річку Йордан, міста Єрусалим і Назарет.

2b, 3

9, 10

Хрещення Ісуса

Покликання перших учнів

16-18

¹⁴ А після того, як був виданий Іван, Ісус прийшов до Галилеї і проповідував Радісну Звістку [Царства Божого]. ¹⁵ Він казав: Сповнився час і наблизилося Царство Боже. Покайтеся і віруйте в Євангелію!

¹⁶ А коли проходив біля Галилейського моря, побачив Симона й Андрія, Симонового брата, що закидали невід у море, бо були рибалками. ¹⁷ Тож сказав їм Ісус: Ідіть за Мною, і Я зроблю вас **ЛОВЦЯМИ ЛЮДЕЙ**. ¹⁸ І негайно, покинувши сіті, вони пішли за Ним.

¹⁹ А пройшовши трохи далі, Він побачив Якова Зеведеєвого та його брата Івана, що були в човні та лагодили сіті; ²⁰ і відразу покликав їх. Залишивши свого батька Зеведея в човні з наймитами, вони пішли за Ним.

Ісус виганяє нечистого духа

²¹ І приходять вони в Капернаум, і тут же в **суботу**, увійшовши в **синагогу**, Він почав навчати.

²² І дивувалися з Його вчення, бо Він навчав їх як Той, Хто має владу, а не як книжники. ²³ І якраз був у їхній синагозі біснуватий чоловік і він закричав, ²⁴ запитуючи: Що Тобі до нас, Ісусе Назарейцю? Ти прийшов вигубити нас? Знаю, хто Ти є — Святий Божий!

²⁵ І погрозив йому Ісус, промовивши: Замокни, і вийди з нього! ²⁶ Тоді затряс ним нечистий дух і, закричавши сильним голосом, вийшов з нього.

²⁷ І жажнулися всі, так що питали одне одного, говорячи: Що це? Нове вчення з владою! Навіть нечистим духам наказує, і вони слухають Його! ²⁸ І враз розійшлася чутка про Нього всюди, по всій Галилейській околиці.

Ісус цілює багатьох

²⁹ Незабаром, залишивши синагогу, Він прийшов з Яковом та Іваном до дому Симона й Андрія.

³⁰ А Симонова теща лежала в гарячці; тож Йому негайно сказали про неї. ³¹ Він підійшов і, взявши за руку, підвів її — і залишила її гарячка, і вона почала прислужувати їм.

³² А як звечоріло, коли вже зайшло сонце, поприносили до Нього всіх хворих і біснуватих.

³³ І все місто зібралось перед дверима.

ПОЯСНЕННЯ

1:16 ГАЛИЛЕЙСЬКЕ МОРЕ: Прекрасне озеро, розташоване майже на 213 м нижче рівня моря, завдовжки 22 км і завширшки 9 км; у нього впадають води верхньої частини ріки Йордан.

1:17 ІДІТЬ ЗА МНОЮ: Заклик Ісуса йти за Ним вимагає повного посвячення людини.

1:21 СИНАГОГА: Дуже важлива для юдеїв релігійна установа, де вони поклонялися Богові. Синагога могла бути заснована в будь-якому місті, де було не менше десяти одружених юдейських чоловіків.

1:23 БІСНУВАТИЙ ЧОЛОВІК: Поруч зі Святим Божим Духом існують злі духи (або біси), якими управляє сатана. Головна мета злих духів – мучити і знищувати людей. Щоразу, коли Ісус зустрічався з бісами, вони втрачали свою силу. Тому якщо ви покладаетесь на Ісуса Христа як особистого Спасителя і Господа, вам не слід боятися злих духів.

Ловці людей: Люди, які розповідають іншим про Ісуса та приводять їх до Нього.

Субота: День, відокремлений для відпочинку і поклоніння Богові.

Синагога: Місце, де юдеї поклоняються Богові та досліджують Писання.

Поясніть, що означає фраза “Євангеліє Царства Божого”? [Ключ: 1:1]

Що мав на увазі Ісус, коли сказав: “Я зроблю вас ловцями людей”? [вірш 17]

Знайдіть на карті Галилейське море і Капернаум.

Євангеліє від Марка 1:34–2:7

³⁴ Тож Він **оздоровив** багатьох хворих на різні недуги, і вигнав численних **бісів**, але бісам не давав говорити, бо знали Його, [що Він — Христос].

Ісус молиться у пустинному місці

35

³⁵ А вставши вранці, ще вдосвіта, Він вийшов та попрямував у пустинне місце і там молився. ³⁶ І поспішили за Ним Симон і ті, що з ним, ³⁷ і знайшли Його та й кажуть Йому: Усі Тебе шукають!

³⁸ А Він відповів їм: Ходімо в інші місця, до сусідніх сіл [та міст], щоб і там проповідувати, бо на те Я і прийшов. ³⁹ І Він пішов, проповідуючи в їхніх синагогах по всій Галилеї та виганяючи бісів.

Зцілення прокаженого

⁴⁰ І приходять до Нього прокажений, благає Його і, впавши на коліна, каже Йому: Якщо хочеш, Ти можеш очистити мене.

⁴¹ Змилосердившись, Він простягнув руку, доторкнувся до нього та й каже йому: Хочу, — стань чистим! ⁴² І вмить зійшла з нього **проказа**, і він очистився.

⁴³ Суворо попередивши, відразу відіслав його, ⁴⁴ наказавши: Гляди ж, нікому нічого не кажи, але піди й покажися священникові, та принеси за своє очищення те, що велів Мойсей, — їм на свідчення!

⁴⁵ А той, вийшовши, почав багато розповідати й розголошувати про ту справу, тож більше не міг Він відкрито ввійти до міста, але перебував поза *містом*, у безлюдних місцях, та до Нього приходили звідусіль.

Ісус оздоровлює паралізованого

2 ¹ А коли через кілька днів Ісус прийшов знову в Капернаум, поширилася чутка, що Він удома. ² І зібралось багато *людей*, так що не вмщалися навіть біля дверей, а Він виголошував їм слово. ³ І приходять до Нього, несучи **паралізованого**; несли його четверо. ⁴ Не маючи змоги через натовп пробратися до Нього, вони розкрили покрівлю *над місцем*, де Він був, і, зробивши прохід, опустили носилки, на яких лежав паралізований. ⁵ Побачивши їхню **віру**, Ісус каже паралізованому: Сину, **прощаються** твої гріхи! ⁶ Були там деякі книжники, що сиділи й міркували в серцях своїх:

⁷ Чому Він так каже? Він зневажає Бога! Хто ж може прощати гріхи, крім самого Бога?

ПОЯСНЕННЯ

1:34 ЧОМУ ІСУС НЕ ХОТІВ, ЩОБИ БІСИ ВІДКРИЛИ, КИМ ВІН БУВ? Можливо, Ісус бажав, аби люди повірили в Нього як Месію через Його слова і вчинки, а не через свідчення бісів. Ісус знав, що юдеї очікували Месію, Котрий звільнив би їх від панування римлян, став їхнім царем та приніс нації мир і процвітання. Але Господь дотримувався власного графіка і відкрив Себе таким Месією, яким Він був насправді, причому тієї пори, яку вважав за доцільну.

1:35 ВІН МОЛИВСЯ: Зауважте, що Ісус, Син Самого Бога, присвячував час для молитви до Свого Небесного Отця. Якщо ви маєте близького друга, то будете намагатися провести якомога більше часу в спілкуванні з ним. Так само і Бог бажав спілкуватися з нами. Ми можемо розмовляти з Ним у молитві.

1:40 ПРОКАЗА: Ви, напевно, ніколи не бачили на вулиці людей, хворих на проказу. Проказа спотворює людей до невпізнання. Згідно зі стародавнім юдейським законом, прокажена людина вважалася “нечистою” і не могла жити в суспільстві. Будь-яка людина, що торкалася прокаженого, також вважалася “нечистою”. Коли Ісус доторкнувся до прокаженого, Він показав, як сильно любив цього чоловіка і турбувався про нього. Він також показав, що насправді значення має не зовнішність людини, а її внутрішня сутність. Чи є серед ваших знайомих така людина, яка має не дуже приємну зовнішність, і ви намагастесь уникати її? Можливо, ця людина потребує вашої ніжної, люблячої турботи. Виявіть увагу і турботу до тих, хто їх потребує.

2:7 ВІН ЗНЕВАЖАЄ БОГА! ХТО Ж МОЖЕ ПРОЩАТИ ГРІХИ, КРІМ САМОГО БОГА? Юдейські керівники розуміли: коли Ісус сказав: “Сину, прощаються твої гріхи”, Він тим самим заявив, що є Богом. Тільки Бог може прощати гріх, а тому юдейські керівники вважали, що Ісус зневажає Бога. Однак вони помилялися, оскільки Ісус – справді Бог.

Оздоровити: Вилікувати. Ісус часто зціляв людей від їхніх захворювань. У цьому виявлялася Божа сила.

Біси: Злі духи. Ці духи не від Бога, а від сатани.

Проказа: Тяжке хронічне захворювання шкіри, що призводить до каліцтва, спотворення зовнішнього вигляду людини.

Паралізований: Людина, що не може рухатися через якусь хворобу.

Віра: Повна довіра, надія на когось або на щось. Тут означає довіру Богові.

Прощення: Звільнення від вини і покарання за гріхи.

У яких книгах Біблії записані Божі закони?

Знайдіть на карті територію Галилеї.

⁸ І тут же Ісус, узнавши Своїм Духом, що вони собі так міркують, каже їм: Що це ви думаєте в серцях ваших? ⁹ Що легше: сказати паралізованому: Прощаються тобі **гріхи**, — чи сказати: Встань, візьми свою постіль і йди? ¹⁰ Але щоб ви знали, що Син Людський має владу прощати гріхи на землі. Говорить паралізованому: ¹¹ Кажу тобі: встань, візьми постіль свою та йди до свого дому! ¹² І той тут же встав, узявши постіль, вийшов перед усіма, так що всі дивувалися і славили Бога, кажучи: Ніколи такого ми ще не бачили!

Покликання Левія

¹³ Ісус пішов знову до моря, і весь народ ішов до Нього, а Він навчав їх. ¹⁴ І проходячи, побачив Левія Алфеевого, що сидів на митниці, та й каже йому: Иди за Мною! Той устав і пішов за Ним.

¹⁵ І коли Він сидів за столом у Його домі, багато митників і грішників сиділо з Ісусом та з Його учнями, бо було їх чимало, і вони ходили за Ним. ¹⁶ І книжники з фарисеїв, побачивши, що Він їсть з митниками та грішниками, говорили Його учням: Чому Він їсть з митниками та **грішниками**?

¹⁷ Почувши це, Ісус каже їм: Не здорові потребують лікаря, а хворі. Я прийшов кликати не **праведників**, а грішників.

Ісуса запитують про піст

¹⁸ Учні Іванові та фарисеї постили. Тож приходять вони й кажуть Йому: Чому учні Іванові та учні фарисеїв постять, а Твої учні не постять?

¹⁹ Ісус сказав їм: Чи можуть весільні гості постити, коли з ними молодий? Доки мають з собою молодого, не можуть постити. ²⁰ А прийдуть дні, коли заберуть від них молодого, тоді, в ті дні, й будуть постити. ²¹ Ніхто не пришиває латки з небіленого полотна до старого одягу, інакше нове відірветься від старого і діра стане ще гірша. ²² І ніхто не вливає молодого вина в старі **бурдюки**, бо інакше вино порве бурдюки, — і *тоді* й вино пропаде, і бурдюки; але молоде вино *вливають* у нові бурдюки!

ПОЯСНЕННЯ

2:10 “СИН ЛЮДСЬКИЙ”: Це ім'я наголошує на тому, що Ісус мав повну людську природу. Інше використане в Євангеліях ім'я (особливо в Євангелії від Івана) — “Син Божий”, *доводить*, що Ісус мав і має повну божественну природу. Завдяки Своїй людській природі Він розуміє наші спокуси, потреби і страждання. Його божественна природа дає Йому право прощати гріхи і допомагати нам не грішити.

2:18 ПОСТИЛИ: За днів Ісуса фарисеї постили двічі на тиждень. Ісус не говорив, що постити недобре. Але Він не хотів, щоб люди постили для того, аби справити враження на інших. Він бажав, щоб люди постили через правильні мотиви: покірність перед Богом та жалкування про скоєний гріх.

2:19 ЧИ МОЖУТЬ ВЕСІЛЬНІ ГОСТІ ПОСТИТИ, КОЛИ З НИМИ МОЛОДИЙ? Чи можете ви уявити собі піст на весіллі? Ісус має на думці, що Він — наречений, а учні — Його гості. Оскільки Він перебуває з ними, вони не повинні постити. Коли ж Його заберуть від них (вірш 20), тоді вони будуть постити.

2:22 НОВІ БУРДЮКИ: Молоде вино в процесі бродіння і старіння розширюється, внаслідок чого розтягується бурдюк, у якому воно зберігається. Якщо молоде вино влити до старого бурдюка, він розірветься, оскільки вже розтягнувся до можливих розмірів.

Богозневага: Виявлення неповаги до Бога та Його Слова.

Гріхи: Думки, вчинки, дії, які не узгоджуються з Божими законами (постановами).

Грішники: Люди, які здійснюють гріховні вчинки (пояснюється в 7:6–27). Перед Богом усі ми — грішники. Тут слово “грішники” означає тих, що відмовилися виконувати закон Мойсея так, як його тлумачили вчителі закону. Цим словом часто називали митників, перелюбників, злодіїв та інших порушників закону Мойсея.

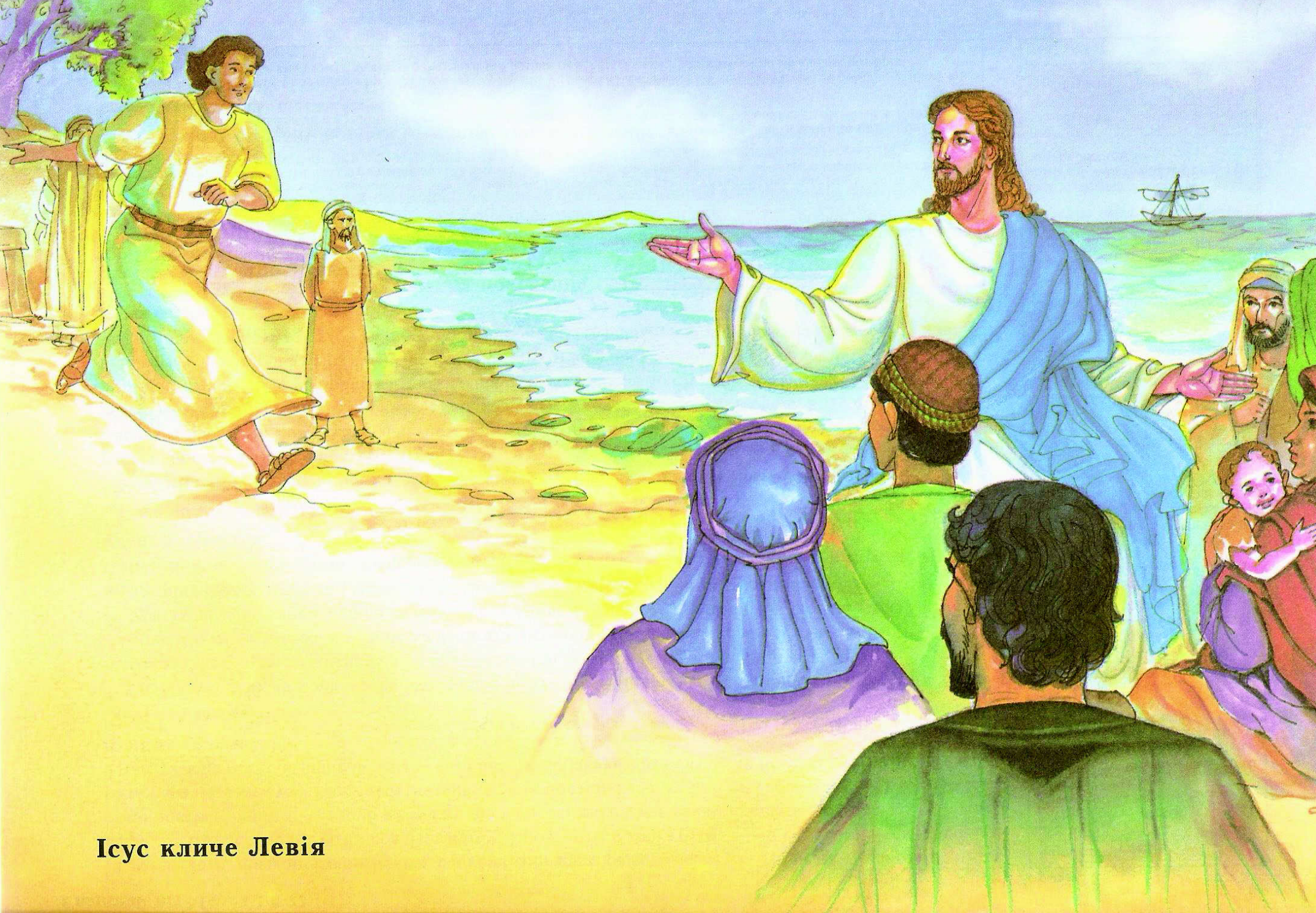
Праведники: Люди, які здійснюють добрі вчинки, що до вподоби Богові.

Бурдюк: Мішок зі шкіри тварини для зберігання і перевезення рідини, наприклад, води чи вина.

 Яка фраза у 8-му вірші доводить, що Ісус — Бог?

 Що і чому Ісус сказав у 20-му вірші? Чи знав Він щось таке про Себе, чого не знали інші?

 У віршах 21–22 Ісус наводить дві ілюстрації. Що означають ці ілюстрації?

Ісус кличе Левія

Ісус є Володарем суботи

²³ Як проходив Він у суботу через засіяні ниви, Його учні почали на ходу зривати колоски. ²⁴ А фарисеї казали Йому: Поглянь, чому вони роблять у суботу те, чого не годиться? ²⁵ А Він каже їм: Чи ви ніколи не читали, що зробив Давид, коли мав потребу, бо ж зголоднів сам і ті, що були з ним? ²⁶ Як увійшов до Божого дому — за первосвященника Авіятара — і хліби покладання, що їх не можна було їсти нікому, крім священників, *сам їв і дав тим, що з ним були?*

²⁷ І сказав їм: Суботу встановлено для людини, а не людину для суботи, ²⁸ тому Син Людський є Володарем і суботи.

★
27,28

3 ¹ І Він прийшов знову до синагоги. А там був чоловік, що мав суху руку. ² Тож стежили за ним, чи зцілить його в суботу, щоб Його звинуватити. ³ І каже чоловікові, що мав суху руку: Стань посередині.

⁴ А їх запитує: В суботу годиться робити добро чи робити зло, душу спасти чи погубити? Вони ж мовчали.

5

⁵ І глянувши на них з обуренням, засмучений закам'янілістю їхніх сердець, Він каже чоловікові: Протягни руку! Той простягнув — і його рука стала здоровою. ⁶ І вийшли **фарисеї**, і зараз же разом з **іродіянами** зібрали раду проти Нього, як Його погубити.

За Ісусом іде багато людей

⁷ А Ісус відійшов зі Своїми учнями до моря, і багато людей пішло за Ним з Галилеї та з Юдеї, ⁸ з Єрусалима та з Ідумеї, із Зайорданья та з Тира й Сидона. Великий натовп, почувши, що робив Він, зібрався до Нього. ⁹ І сказав Своїм учням приготувати човен, щоб народ не тіснив Його; ¹⁰ бо Він оздоровив багатьох, тож ті, що мали недуги, кидалися до Нього, аби до Нього доторкнутися. ¹¹ І нечисті духи, коли бачили Його, падали долілиць перед Ним і кричали, вигукуючи: Ти Син Божий!

¹² Він суворо наказав їм, щоб не виявляли Його.

ПОЯСНЕННЯ

2:23 ПОЧАЛИ ЗРИВАТИ КОЛОСКИ: Учні не крали. У Повторенні Закону – книзі Старого Завіту (де вдруге записаний Закон Мойсея) міститься цікавий вірш (23:25), що стосується цього вчинку Ісуса та Його учнів. Вам було б корисно прочитати цього вірша.

2:24 РОБЛЯТЬ У СУБОТУ ТЕ, ЧОГО НЕ ГОДИТЬСЯ: Згідно з юдейською традицією, в суботу заборонялося збирати врожай. Ось чому фарисеї звинуватили Ісуса та Його учнів у порушенні Закону. Фарисеї настільки захопилися виконанням букви Закону, що забули причину, з якої був даний Закон. Бог бажав, щоб субота була днем поклоніння і відпочинку. Він не говорив, що цього дня забороняється чинити добро.

2:25 ШО ЗРОБИВ ДАВИД: Прочитайте цю історію в книзі 1 Самуїла 21:1-6 у Старому Завіті. Божі Закони дані для нашої користі. Суботний день був призначений для відпочинку, для фізичного, духовного і розумового відновлення. І Давид, і Христос розуміли, що Божий Закон повинен сприяти зростанню нашої любові до Бога та Його народу. Навіши цей випадок зі Старого Завіту, Ісус хотів показати, наскільки необґрунтованими були звинувачення фарисеїв.

Фарисеї: Представники юдейської релігійної течії, які виконували закони Старого Завіту. Протягом довгих років вони розробили власні традиції, яких дотримувалися як законів. Вони не любили Ісуса, бо Він знав і викривав їхні егоїстичні мотиви.

Іродіяни: Представники юдейської політичної партії, які прагнули відновлення влади роду Ірода Великого. Вони об'єдналися із фарисеями в боротьбі проти Ісуса, оскільки побоювалися, що Він загрозить їхнім політичним інтересам.

Що мав на думці Ісус, коли назвався “Володарем суботи”? можливо, Він стоїть понад законом і тому закон не стосується Його? Чи Він мав на увазі, що створив суботу? А може існує якесь інше пояснення? Як ви гадаєте?

Ісус став дуже відомим. Люди звідусіль з різних причин приходили до Нього. Чи можете ви передіти деякі з причин, чому Його супроводжували великі юрби?

Ісус призначає
дванадцять апостолів

Призначення дванадцятьох апостолів

¹³ Ісус вийшов на гору і закликав тих, кого Сам хотів, і вони прийшли до Нього. ¹⁴ Він призначив дванадцятьох, яких назвав **апостолами**, аби були з Ним, і щоб посилати їх проповідувати,

13-19

¹⁵ і щоб вони мали владу виганяти бісів. ¹⁶ Він призначив дванадцятьох і дав Симонові ім'я Петро, ¹⁷ а Якову Зеведеєвому та Іванові, братові Якова, дав ім'я Воанергес, тобто сини грому, ¹⁸ і Андрія, і Пилипа, і Вартоломія, і Матвія, і Хому, і Якова Алфеевого, і Тадея, і Симона Кананіта, ¹⁹ і Юду Іскаріотського, що й видав Його.

Ісус і Вельзевул

²⁰ І приходять додому; і знову збирається натовп, тож не мали вони змоги навіть хліба попоїсти.

²¹ Коли Його рідні почули, то вийшли, щоб забрати Його, бо казали, що Він не при Собі.

²² А книжники, які поприходили з Єрусалима, казали, що Він має **Вельзевула** і що бісівським князем бісів виганяє. ²³ Покликавши їх, Він промовляв їм у **притчах**: Як може сатана сатану виганяти? ²⁴ І коли царство саме в собі поділиться, не зможе встояти те царство; ²⁵ і коли дім сам у собі поділиться, не зможе встояти той дім. ²⁶ І коли сатана повстав проти себе самого й поділився, не може він встояти, але то йому кінець. ²⁷ Ніхто не може пограбувати майно сильного, вдершись до його дому, якщо спершу не зв'яже сильного, і лише тоді пограбує його дім. ²⁸ Запевняю вас, що всі гріхи й богозневага простяться людським сином, хоч скільки б вони не зневажали; ²⁹ а хто буде зневажати Святого Духа, той не матиме прощення довіку, а підпаде під **вічний осуд**!

³⁰ Бо ж вони казали: Він має нечистого духа!

Мати та брати Ісуса

³¹ І приходять Його мати та Його брати і, стоячи надворі, послали по Нього, щоб покликати Його. ³² А довкола Нього сидів натовп. І переказують Йому: Ось, Твоя мати, Твої брати і Твої сестри надворі шукають Тебе. ³³ А Він у відповідь їм каже: Хто Моя мати та Мої брати?

ПОЯСНЕННЯ

3:14 ЯКИХ НАЗВАВ АПОСТОЛАМИ: Апостоли були звичайними людьми. Господь вибрав їх тільки через те, що вони бажали йти за ним і бути слухняними Йому. Усе, чого потребує Ісус, – широкого, відданого серця. Він може використати таку людину для Своєї роботи. **АБИ БУЛИ З НИМ:** Головним обов'язком учнів було залишатися в постійному зв'язку з Ісусом. Вони були з Ним майже 24 години на добу. Ісус навчав їх, дозволяв їм уважно спостерігати за Його життям. Вони також навчалися через проповідь та виконання практичних робіт. **ПРИЗНАЧИВ ДВАНАДЦЯТЬОХ:** Чи замислювалися ви коли-небудь над тим, чому Ісус обрав саме дванадцять учнів? Чому не 10 або 13? У Старому Завіті Ізраїль поділявся на дванадцять колін. Можливо, обравши 12 учнів, Ісус хотів показати Свій зв'язок зі старозавітною релігійною системою.

3:22 ВЕЛЬЗЕВУЛ: Фарисеї знали: якщо вони погодяться, що влада Ісуса над злими духами походить від Бога, тоді їм доведеться визнати Його обітованим Месією. Однак їхня гордість не дозволяла їм зробити це. Навпаки, вони звинуватили Ісуса у використанні сили сатани для вигнання бісів. Зверніть увагу на відповідь Ісуса. Вона показала безглуздість їхніх звинувачень.

3:31 ЙОГО МАТИ ТА ЙОГО БРАТИ: Матір'ю Ісуса була Марія. Братами були або інші діти Марії та Йосипа, які народилися після Ісуса, або Його двоюрідні брати. Вони не розуміли місії Ісуса. У віршах 34-35 Ісус намагається пояснити, що зв'язки між членами Його духовної родини (у наш час це стосується церковної родини) є такими ж важливими і непорушними, як і кровні зв'язки. А часом вони можуть бути навіть важливішими. Божа родина – це Церква. Церква може створити більш теплі, дбайливі, ніжні взаємозв'язки, ніж ті, що існують у зовнішньому світі. Це одна з причин, чому так важливо бути членом місцевої церкви.

Апостоли: Це слово означає “вісник”, “уповноважений представник”, “посланець”.

Вельзевул: Інше ім'я сатани.

Притчі: Розповіді, які використовуються, щоби проілюструвати або виділити якусь конкретну духовну істину.

Вічний осуд: Вічне покарання.

У 27-му вірші Ісус розповідає притчу. Поясніть її.

Вам було б корисно запам'ятати імена дванадцяти апостолів. Є коротенька пісенька, яка може вам допомогти. Її співають на мелодію християнського псалма “Принесіть снопи” (“Хто добро тут сіє”). “Ісус покликав учнів/ Їх було дванадцять/ Симон Петро, Андрій, Яків та Іван/ Пилип, Матвій, Хома, Яків — син Алфея/ Тадей, Симон і Юда та Вартоломій”.

Притча про сіяча

³⁴ І поглянувши довкола Себе на тих, що сиділи, каже: Ось Моя мати та Мої брати!

³⁵ Бо хто виконує **Божу волю**, той Мені брат, і сестра, і мати.

Притча про сіяча

4 ¹ І знову почав Ісус навчати біля моря. І зібралось до Нього багато людей, так що Він Сам, увійшовши до човна, перебував на морі, а весь натовп був край моря, на землі. ² І навчав їх багато притчами і казав їм у Своему навчанні: ³ Слухайте! Ось вийшов сіяч сіяти. ⁴ І коли сіяв, одне *зерно* впало край дороги, і налетіли птахи та визбирали його. ⁵ А друге впало на кам'янистий ґрунт, де не було достатньо землі, і відразу зійшло, бо земля була неглибока. ⁶ А як сонце піднялося — зів'яло і, не маючи коріння, засохло. ⁷ А інше впало між терня, тож виросло терня і заглушило його, і воно не дало плоду. ⁸ Ще інше впало на добру землю, зійшло, дало паросток та росло; і принесло врожай — одне в тридцять, одне в шістдесят, а одне в сто разів. ⁹ І сказав: Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає! ¹⁰ А коли Він залишився Сам, ті, що були з Ним разом з дванадцятьма, запитали Його про ці притчі. ¹¹ І Він відповів їм: Вам дарована таємниця **Царства Божого**; а тим, зовнішнім, усе роз'яснюється в притчах,

¹² щоб, дивлячись, бачили — і не побачили;
 слухаючи, чули — і не зрозуміли;
 щоб вони не навернулися, аби [їхні гріхи] були прощені!

¹³ І каже їм: Невже ви не зрозуміли цієї притчі? А як же зрозумієте всі притчі? ¹⁴ Сіяч сіє слово. ¹⁵ Ось ті, що при дорозі, де сіється слово; як тільки почують, негайно ж приходить сатана і забирає слово, посіяне в них. ¹⁶ А ті, що на кам'янистому ґрунті посіяні, коли почують слово, то відразу з радістю приймають його, ¹⁷ але не мають у собі кореня і нестійкі, як настануть утиски або **переслідування** за слово, вони відразу спокушуються. ¹⁸ А інші є ті, що посіяні в тернях: вони чують слово, ¹⁹ але приходять клопоти віку й омана багатства та інших бажань, заглушують слово — і воно лишається без плоду. ²⁰ А ось ті, що посіяні в добру землю: вони чують слово та приймають, і приносять урожай - один у тридцять, один у шістдесят, один у сто разів!

ПОЯСНЕННЯ

4:2 ПРИТЧІ: Ісус розповідав історії, використовуючи ситуації та предмети повсякденного життя, щоб пояснити духовну чи моральну істину. Звичайно притча містила одну важливу думку, яку повинні були зрозуміти слухачі.

4:11 ТАЄМНИЦЯ ЦАРСТВА БОЖОГО: У Новому Завіті “таємниця” стосується тих істин, які Бог відкрив Своему народові, але які не були відомі до приходу Ісуса.

4:12 Це – цитата з Ісаї 6:9,10. Часом люди не розуміють почутої Божої істини, бо не готові до цього. Ми повинні молитися, щоб Святий Дух приготував серце і розум таких людей для розуміння Божих слів.

4:14-20 Ґрунт у цій притчі символізує чотири різних типи людей. Він також означає чотири можливих способи реакції людини на Боже слово.

Божа воля: Боже бажання відносно людей нашого світу.

Царство Боже: Панування Бога в серцях людей.

Переслідування: Гоніння, гноблення, жорстоке поводження щодо інших людей на підставі, наприклад, їхніх релігійних поглядів.

Як ви можете довідатися про Божу волю?

У 9-му вірші Ісус говорив про здатність слухати. Що Він мав на увазі?

Слухаючи Боже слово, ви можете бути подібними до доброго або кам'янистого ґрунту. Прочитайте цю притчу ще раз, щоб зрозуміти, до якого ґрунту подібне ваше серце. Що вам потрібно зробити, аби воно могло стати доброю ріллею?

Світильник на свічнику

²¹ І казав їм: Чи приносять світильник, щоб поставити під посудину чи під ліжко? Чи щоб поставити на свічнику? ²² Бо нема нічого захованого, що б не виявилось, і нема таємного, яке б не розкрилося. ²³ Якщо хто має вуха, щоб слухати, хай слухає!

²⁴ І казав їм: Зважайте на те, що чуєте: якою мірою міряєте, такою буде й вам відміряно, і додасться вам. ²⁵ Бо хто має, — дасться йому; а хто не має, то й те, що має, буде забране від нього!

24. *Притча про зростаюче насіння*

²⁶ І казав: Таким є Царство Боже: як той чоловік, що посіє насіння в землю, ²⁷ і чи спить, чи встає, вночі чи вдень, а насіння сходить і росте, але як, — він не знає. ²⁸ Сама по собі земля родить: спершу стебло, потім колос, а тоді — повно пшениці в колосі. ²⁹ Коли ж доспіє врожай, він негайно посилає *женців* із серпом, бо настали **жнив**!

Притча про гірчичне зерно

³⁰ І Він казав: До чого уподібимо Царство Боже? Або до якої притчі прирівняємо його?

³¹ Воно — як зерно гірчиці; коли сіється в землю, воно є найменшим з усього насіння, що на землі, ³² та коли посіяти, виростає і стає більшим від усякої городньої рослини і пускає таке велике гілля, що в його затінку можуть гніздитися птахи небесні.

³³ І багатьма подібними притчами Він говорив їм слово, наскільки його вони могли сприйняти;

³⁴ без притчі ж не говорив їм, а окремо пояснював усе Своїм учням.

Ісус заспокоює бурю

³⁵ А як настав вечір того дня, Ісус каже їм: Переправимося на той бік. ³⁶ Відпустивши натовп, вони взяли Його, тому що Він був у човні. Й інші човни були з Ним. ³⁷ Та знялася велика **буря** з вітром, і хвилі заливали човен, так що вже наповнювався човен *водою*. ³⁸ А Він був Сам на **кормі**, на подушці спав. І будять Його, й кажуть Йому: Учителю, чи Тобі байдуже, що ми гинемо?

³⁹ Вставши, Він наказав вітрові і звелів морю: Перестань, ущухни! І вітер перестав, і настала велика тиша.

⁴⁰ І Він сказав їм: Чому ви такі лякливі? Невже не маєте віри?

ПОЯСНЕННЯ

4:25 ХТО МАЄ, — ДАСТЬСЯ ЙОМУ: На перший погляд, це несправедливо. Але цей вірш передбачає наступне: чим більш відповідально ти ставишся до того, що тобі дано, тим більше тобі буде даровано, оскільки ти довів свою здатність добре використовувати все отримане тобою. У цьому контексті отримане нами — це Боже слово та істина.

4:30-34 Головна думка притчі про гірчичне зерно полягає в наступному: незважаючи на те, що Боже Царство зародилося з маленького насіння, скоро настане день, коли його справжню велич і силу побачить увесь світ.

Серп: Невеликий ручний інструмент з напівкруглим лезом, що використовується для зрізування злаків.

Жнива: Пора збору врожаю.

Буря: Сильний вітер, ураган.

Корма: Задня частина корабля.

⁴¹ А вони дуже сильно злякалися й говорили один одному: Хто ж Він такий, що і вітер, і море Йому підкоряються?

Зцілення одержимого нечистим духом

5 ¹ Вони перепливали на другий бік моря до землі Гадаринської.
² А як Він вийшов з човна, зненацька перестрів Його біснுவатий чоловік з гробниць.³ Жив він у тих гробницях, і ніхто не міг його скувати навіть ланцюгами,⁴ бо часто в'язали його путами й кайданами, та він розривав кайдани і нищив пута, і ніхто не міг його приборкати;⁵ і завжди, вночі та вдень, він був у гробницях і в горах, кричав і бився об каміння.⁶ Та, побачивши Ісуса здалека, прибіг і поклонився Йому.⁷ І закричавши сильним голосом, каже: Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Всевишнього? Заклинаю Тебе Богом, не муч мене!⁸ Бо Він говорив йому: Нечистий духу, вийди з людини!⁹ І запитав його: Яке твоє ім'я? Він каже Йому: **Леґіон** моє ім'я, бо нас багато!

¹⁰ І дуже благав Його, щоб не виганяв їх з цієї околиці.¹¹ Паслося ж там на горі велике стадо свиней.

¹² І просили Його, кажучи: Пошли нас у свиней, щоб у них увійшли ми!¹³ І Він дозволив їм. Тож повиходили нечисті духи, увійшли в свиней, і кинулося стадо — десь зо дві тисячі — з кручі в море та втопилося в морі.

¹⁴ А ті, що їх пасли, втекли й сповістили в місті та в селах. І люди вийшли побачити, що сталося.

¹⁵ І приходять до Ісуса, і бачать, що біснуватий — той, що мав леґіон, сидить зодягнений, при своєму розумі, і вони злякалися.¹⁶ Розповіли ж їм очевидці, що сталося з біснуватим, і про свиней.¹⁷ І почали благодати Його покинути їхню околицю.

¹⁸ І як сідав Він у човен, то просив Його біснуватий, щоб бути з Ним.¹⁹ Та Він йому не дозволив, але сказав йому: Іди до свого дому, до своїх, і сповісти їм, що для тебе Господь зробив, як змилосердився над тобою!²⁰ Тож пішов він та й почав проповідувати в **Десятимісті** про те, що зробив для нього Ісус, і всі дивувалися.

Мертва дівчина та хвора жінка

²¹ А як Ісус переплив човном знову на другий бік, зібрався великий натовп довкола Нього, і Він перебував біля моря.²² Приходить один із старших синагоги на ім'я Яір і, побачивши Його, падає Йому до ніг.

ПОЯСНЕННЯ

4:41 ХТО Ж ВІН ТАКИЙ? Незважаючи на те що учні постійно перебували з Ісусом, вони не знали Його. Вони не усвідомлювали, що Ісус має силу вирішити всі їхні проблеми. Досить часто ми також насправді не віримо, що Ісус здатний подбати про нас. Але знайте, що наш Бог — це живий Бог, Який любить нас та опікується нами. Він достатньо сильний, щоб вирішити будь-яку проблему в нашому житті.

5:22 СТАРШІ СИНАГОГИ: Старшим синагоги був сторонній чоловік (мирянин), який управляв служінням і тижневою релігійною школою. Крім того, він також утримував приміщення.

Леґіон: Найбільший підрозділ римської армії, що включає від 3000 до 6000 солдатів.

Десятимістя: Це означає “Десять міст”. Цей регіон простягався на південний схід від Галилейського моря. Кожне з цих міст мало власний уряд. Вони об'єдналися в союз, що сприяло безпеці та торгівлі в регіоні.

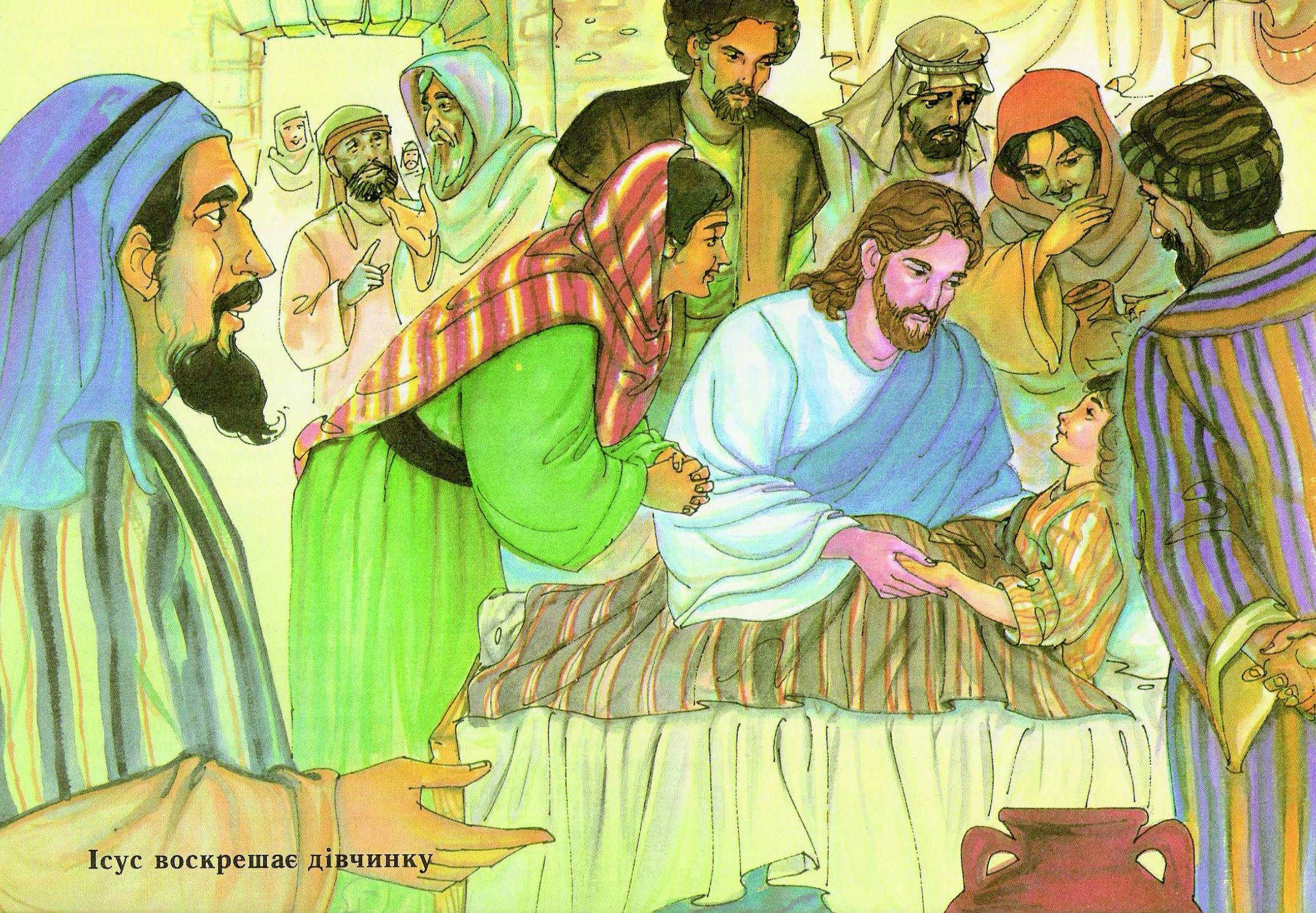
 Зверніть увагу на те, як Марко послідовно описує дві контрастні події. З одного боку, він показує учнів, які хоча й перебували з Ісусом, однак дивувалися Його силі і запитували: “Хто ж Він такий?” З іншого боку, згадуються біси, які знали, ким є Ісус, бо проголосили: “Ісусе, Сину Бога Всевишнього”.

 Чому, почувши про загибель свиней, люди просили Ісуса залишити їхні околиці? [вірші 16 і 17]

 У 19-му вірші Ісус звелів зціленому чоловікові йти додому і розповісти іншим, що зробив для нього Бог. Чи чините так само і ви?

19

Ісус воскрешає дівчинку

²³ і дуже просить Його, кажучи: Донечка моя помирає. Прийди і поклади на неї руки, щоб видужала й жила! ²⁴ І Він пішов з ним. За Ним ішов великий натовп і тіснив Його. ²⁵ А жінка, яка страждала від кровотечі дванадцять років

²⁶ та багато натерпілася від численних лікарів, — витратила все своє майно й жодного полегшення не мала, але стало їй ще гірше, — ²⁷ почувши про Ісуса, підійшла в натовпі ззаду й доторкнулася до Його одягу. ²⁸ Вона говорила: Якщо лише доторкнуся до Його одягу, — одужаю! ²⁹ І зараз же припинилася її кровотеча, і вона відчула в тілі, що видужала від хвороби. ³⁰ Тієї ж миті Ісус відчув у Собі, що сила вийшла з Нього. Обернувшись до натовпу, Він запитав: Хто доторкнувся до Мого одягу?

³¹ А Його учні говорили Йому: Ти ж бачиш, що натовп Тебе тіснить, і запитуєш: Хто доторкнувся до Мене?

³² І оглядався, щоб побачити ту, яка це зробила. ³³ А жінка злякалася і тремтіла, знаючи, що сталося з нею; прийшла і впала перед Ним, і сказала Йому всю правду. ³⁴ Він же промовив до неї: Дочко, віра твоя спасла тебе! Іди з миром і будь здоровою від своєї недуги!

³⁵ Коли Він ще говорив, приходять від старшого синагоги та й кажуть: Донька твоя померла, навіщо ще турбувати Вчителя?

³⁶ Ісус, почувши сказані слова, говорить старшому синагоги: Не бійся, тільки вір!

³⁷ І Він не дозволив, щоб з Ним хтось пішов, за винятком Петра, Якова й Івана — брата Якового.

³⁸ І приходять у дім старшого синагоги, і Він бачить **метушню** та тих, що дуже плакали й голосили.

³⁹ Увійшовши, каже їм: Чому ви метушитеся та плачете? Дитина не померла, а спить! ⁴⁰ І почали сміятися з Нього. Він же, випровадивши всіх, бере батька й матір дитини та тих, що були з Ним, і входить туди, де лежала дитина. ⁴¹ І взявши дитину за руку, каже їй: **Таліта кум**, — що в перекладі означає: Дівчино, кажу тобі, встань! ⁴² І вмить підвелася дівчина й почала ходити, бо мала дванадцять років. І жахнулися *всі* відразу від великого потрясіння. ⁴³ Та Він дуже їм наказав, щоб ніхто не довідався про це. І звелів дати їй поїсти.

Пророк без пошани

6 ¹ Ісус вийшов звідти і попрямував до свого рідного краю, а за Ним слідували Його учні.

² І коли настала субота, Він почав навчати в синагозі. І багато хто слухав і дивувався, кажучи: Звідки в Нього це? І що за мудрість дана Йому? І що за чудеса творяться Його руками?

ПОЯСНЕННЯ

5:25 СТРАЖДАЛА ВІД КРОВОТЕЧІ ДВНАДЦЯТЬ РОКІВ: Ми не знаємо точно, що це була за хвороба. Але нам відомо, що хвору жінку було оголошено нечистою згідно зі законом Старого Завіту (книга Левит 15:25-33). Таким чином, вона не мала права брати участі у будь-якій соціальній та релігійній діяльності і, напевно, не мала друзів.

Одяг: Тут: спеціальний верхній одяг, переважно без рукавів.

Метушня: Хвилювання, збудження, тривога.

Таліта кум: Ісус сказав це арамейською мовою, яка використовувалася в Палестині в першому столітті після Р.Х.

😊 У 5-му розділі містяться великі приклади віри звичайних людей у зцілюючу силу Ісуса. Ісус і тепер має силу зцілювати людей. Але нам слід пам'ятати, що Ісус не завжди оздоровлює, коли ми просимо Його про це. Хоч Бог завжди бажає зцілити нас, однак треба пам'ятати, що ми не завжди отримуємо зцілення по молитві. Найчастіше причиною цього є гріхи. Іноді наші гріхи, недобра поведінка стають перешкодою на шляху до зцілення. І якщо ми не отримали те, чого просили, це зовсім не значить, що Він не чує нас. Бог не покидає нас, але допомагає усвідомити духовну причину хвороби, усунути її, а потім звільняє нас і від самої хвороби. Він зміцнює нас у випробуваннях і дає силу перемагати їх.

³ Хіба Він не тесля, не Син Марії та не брат Якова, Йосії, Юди і Симона? І чи не Його сестри серед нас? І вони спокушались через Нього!

⁴ А Ісус їм відповідав, що пророк буває без пошани лише у своєму рідному краї, серед своїх рідних і в своєму домі.

⁵ І не міг Він там жодного чуда зробити, тільки оздоровив кількох недужих, поклавши на них руки.

6

⁶ І дивувався їхньому невірству.

Ісус посилає дванадцятьох апостолів на проповідь

Тож обходив довколишні села, навчаючи. ⁷ Покликавши дванадцятьох, Він почав посилати їх по двох, наділяючи їх владою над нечистими духами.

7-12

⁸ І сказав їм, щоб нічого не брали в дорогу, — тільки одну **палицю**: ні хліба, ні торби, ні мідяків у пояс, ⁹ але щоб взули сандалі й не зодягалися у дві **одежини**. ¹⁰ І Він говорив їм: Куди лише вийдете в дім, там перебувайте, доки не вийдете звідти.

¹¹ І коли б у якомусь місці не прийняли вас і не послухали вас, то, виходячи звідти, обтрусіть порошок з ніг — як свідчення проти них. [Запевняю вас — легше буде Содому й Гоморрі в день судний, ніж місту цьому]. ¹² І вийшовши, вони проповідували, щоб *люди* покалися, ¹³ і виганяли численних бісів, а багатьох недужих помазували оливою і зіціляли.

Смерть Івана Хрестителя

¹⁴ І почув **цар Ірод**, бо відоме стало Його Ім'я, і *люди* говорили, що *це* Іван Хреститель устав з мертвих, тому й такі чудеса здійснюються Ним.

¹⁵ Інші ж казали, що *це* **Ілля**, ще інші вважали, що *це* пророк або один із пророків.

¹⁶ А Ірод, почувши, сказав: Той Іван, якому я відтяв голову, *це* він воскреснув!

¹⁷ Адже Ірод, пославши *воїнів*, схопив Івана, і посадив його у в'язницю через Іродіяду, дружину свого брата Пилипа, бо одружився з нею. ¹⁸ А Іван говорив Іродові: Не годиться мати тобі жінку твого брата!

¹⁹ Тож Іродіяда таїла злобу на нього й бажала його вбити, та не могла. ²⁰ Бо Ірод боявся Івана, знаючи його як чоловіка праведного та святого, й оберігав його; а слухаючи, дуже непокоївся, але слухав з насолодою.

²¹ Як настав слухний день, коли Ірод з нагоди дня свого народження влаштував бенкет для своїх вельмож, тисяцьких, галилейських старшин, ²² ввійшла дочка Іродіяди і, танцюючи, догодила Іродові й тим, які з ним сиділи при столі. Цар же сказав дівчині: Проси в мене, чого тільки хочеш, і дам тобі!

ПОЯСНЕННЯ

6:3 ТЕСЛЯ: Люди не прийняли Ісуса через те, що Він походив з їхнього містечка. Вони бачили, як Він зростав, тому вважали, що Він нічим не відрізнявся від них.

6:5 НЕ МІГ ВІН ТАМ ЖОДНОГО ЧУДА ЗРОБИТИ: Не тому, що Ісус не мав сили здійснити чудо в Назареті, але тому, що Він вирішив не робити цього, бо вони не вірили (вірш 6).

6:9 ДВІ ОДЕЖИНИ: Ісус закликав Своїх учнів довіряти Богові, а Він подбає про їхнє забезпечення житлом та їжею.

6:11 ОБТРУСІТЬ ПОРОХ З НІГ: Це був давній юдейський звичай виявлення незгоди зі звичаями чи релігійними поглядами якогось народу.

Дванадцять: Дванадцятьох учнів Ісуса досить часто називають просто "Дванадцять".

Палиця: Довгий ціпок для опори при ходьбі.

Одежина: Вільний одяг, завдовжки до колін.

Цар Ірод: Ірод Антипа, син Ірода Великого. Він був забобонним хитрим чоловіком, який не шанував істини і Божих законів. Це він глумився з Ісуса Христа, одягнувши Його в царські шати в день розп'яття. Історія свідчить, що Ірода вигнали з царства і він помер нещасним чоловіком.

Ілля: Видатний пророк Старого Завіту, який живим був забраний на небо.

Чому, на вашу думку, Ісус посилає Своїх учнів на служіння по двос?

²³ І він поклявся їй: Чого тільки попросиш у мене, дам тобі, хоч би й півцарства мого. ²⁴ І вийшовши, вона запитала в матері: Що попросити? Та ж сказала:

Голови Івана Хрестителя!

²⁵ І повернувшись одразу з поспіхом до царя, вона попросила, кажучи: Хочу, щоб негайно дав ти мені на полумиску голову Івана Хрестителя!

²⁶ І сильно засмутився цар, але через клятву й тих, що сиділи при столі, він не захотів їй відмовити.

²⁷ Тож відразу цар послав свого охоронця, наказавши принести його голову. Той пішов, відтяв його голову у в'язниці ²⁸ та приніс його голову на **полумиску**, дав дівчині, а дівчина віднесла її своїй матері.

²⁹ А коли його учні почули, то прийшли, взяли тіло і поховали його в гробниці.

Нагодування п'яти тисяч

³⁰ І посходилися апостоли до Ісуса та сповістили Йому про все: що зробили і чого навчили.

31 І Він каже їм: Ви підіть самі подалі в пустинне місце та відпочиньте трохи! Бо так багато було тих, які приходили й відходили, що навіть не було їм коли попоїсти.

³² Тож вони самі відпливли човном до **відлюдного місця**. ³³ Та побачили їх, як пливли, і багато хто впізнав їх. І пішки *люди* збіглися туди з усіх міст і прибули раніше за них.

34 Вийшовши, *Ісус* побачив великий натовп, і змилосердився над ними, бо вони були, як ті вівці, що не мають пастуха, й почав їх багато навчати. ³⁵ І як минуло чимало часу, учні, підійшовши до Нього, говорили: Це місце пустинне, а пора вже пізня, ³⁶ тож відпусти їх, щоб пішли до навколишніх хуторів і сіл та купили собі щось їсти. ³⁷ Він же у відповідь сказав їм: Дайте ви їм їсти! А вони відповідають Йому: Чи нам піти купити на двісті динаріїв хліба і дати їм їсти? ³⁸ Він же каже їм: Скільки хлібів маєте? Ідіть подивіться.

І довідавшись, кажуть: П'ять і дві рибини. ³⁹ І звелів їм посадити всіх групами на зеленій траві.

⁴⁰ Посідали група за групою: по сто та по п'ятдесят.

41 Узявши п'ять хлібів та дві рибини і звернувши погляд до неба, Він поблагословив і розломив хліби і давав учням Своїм, щоб клали перед ними, і обидві рибини всім розділив. ⁴² І всі вони поїли й наситилися, ⁴³ а зібрали з того, що залишилося, та з риб — дванадцять повних кошиків. ⁴⁴ А тих, які споживали хліб, було зо п'ять тисяч чоловіків.

Відлюдне місце: Тихе, спокійне, усамітнене місце.

Полумисок — це велика дерев'яна тарілка. Тут зображено два полумиски, які використовувалися за часів Ісуса.

 Чи можете ви визначити різницю між відлюдним та пустинним місцем? [вірші 32 і 35]

ПОЯСНЕННЯ

6:37 ДВІСТІ ДИНАРІЇВ: Повеління Ісуса здавалося неможливим. Це було рівнозначним тому, щоби просити сучасну людину витратити восьмимісячний заробіток на одну-єдину страву! Учні відреагували так, як і будь-яка звичайна людина, але неможливе для людини було можливим Богові.

Нагодування п'яти тисяч

Ісус іде по морю

⁴⁵ І зараз же Він змусив Своїх учнів сісти в човен і раніше за Нього пливати на той бік до Витсаїди, а Він тим часом відпустить людей. ⁴⁶ І відпустивши їх, Він пішов на гору помолитися.

⁴⁷ А як настав вечір, човен був серед моря, а Він Сам-один на суходолі. ⁴⁸ Побачивши, що втомилися від веслування, — бо вітер дув супроти них, — близько **четвертої сторожі** ночі Він підійшов до них, іду-чи по морю, і хотів їх минути. ⁴⁹ Вони ж, побачивши, що Він іде по морю, подумали, що то привид, і закричали, ⁵⁰ бо всі Його побачили і стривожились.

І тут же заговорив до них, і каже їм: Кріпиться, це Я, не бійтеся! ⁵¹ Він увійшов до них у човен — і вітер ущух. ⁵² А в собі вони все ще були сповнені жаху, тому що не зрозуміли *чуда* з хлібами, бо їхнє серце було закам'янілим. ⁵³ І перепливши, вони прибули до **Генісаретської землі** й причалили. ⁵⁴ Коли вони вийшли з човна, *люди* відразу, впізнавши Його, ⁵⁵ оббігли всю ту околицю і почали на носилках приноси-ти хворих — скрізь, де б Він не з'явився. ⁵⁶ І куди б Він не входив: до сіл, міст, хуторів— скрізь на майданах клали недужих і благали Його, щоб хоч до краю Його одежі доторкнутися, а ті, що доторка-лися до Нього, зцілялися.

Чисте і нечисте

7 ¹ Зібралися до Нього фарисеї та дехто з книжників, які прийшли з Єрусалима.

² І помітили, що деякі з Його учнів їли хліб нечистими, тобто немитими, руками. ³ Бо фарисеї і всі юдеї не їдять, якщо добре не вимиють рук, дотримуючись передань старших. ⁴ І *повернувшись* з торгу, поки не помиються, не їдять. Є і багато чого іншого, що вони прийняли, щоб дотримуватися: миття ча-шок, глечиків, мідного посуду, ліжок.

⁵ І питають Його фарисеї та книжники: Чому Твої учні не тримаються передань старших і немитими руками їдять хліб? ⁶ А Він відповів їм: Добре Ісаїя пророкував про вас, **лицемірів**, як написано:

Цей народ устами шанує Мене,
серце ж їхнє далеко від Мене.

ПОЯСНЕННЯ

6:49 ПРИВИД: Згідно з відомим юдейським повір'ям, поява духів уночі викликала стихійні лиха. Страх учнів посилювався тим, що вони могли подумати, ніби це був дух води. Незважаючи на реальність злих духів, ми не повинні боятися їх, бо з нами Ісус.

6:52 НЕ ЗРОЗУМІЛИ ЧУДА З ХЛІБАМИ: Якби учні зрозуміли чудо нагодування Ісусом 5000 чоловік, вони не були б здивовані чудом ходіння по воді.

7:3 ЯКЩО ДОБРЕ НЕ ВИМИЮТЬ РУК: Пам'ятайте: Марко писав людям, які не були юдеями. Тому він уважав за необхідне пояснити їм цей юдейський обряд. Перед вживанням їжі юдеї особливим чином мили свої руки. Потім їх ретельно терли. Вони вважали, що Бог прийме їх, якщо вони будуть зовні чистими. Однак зауважте, Ісус у відповідь процитував вірш зі Старого Завіту, з книги Ісаї 29:13. Бог зацікавлений не стільки в чистоті тіла, скільки в чистому слухняному серці.

7:6, 7 ЛИЦЕМІРИ: Ісус назвав фарисеїв “лицемірами”, бо вони виказували себе побожними святими людьми. Але в дійсності все це вони робили, щоб отримати похвалу від людей.

Четверта сторожа: Час від 3-ї до 6-ї години ранку.

Генісаретська земля: Невелика родюча рівнина, розташована на західній стороні Галилейського моря.

Лицеміри: Ті, що вдають із себе кращих, ніж є насправді.

 Чи можете ви сказати, яким чином люди можуть поводитися як лицеміри?

 Не тільки фарисеї за днів Ісуса обтяжували свій народ церемоніями, обрядами й законами, яких не давав Бог. У наш час люди також накладають на себе й інших багато обмежень, яких не знаходимо в Біблії. Однак пам'ятайте, що Богові приємні не обряди, а віра та послух.

 Знайдіть на карті Сидон, Тир, Десятимістя, Генісарет і Витсаїду.

⁷ Та даремно поклоняються Мені,
навчаючи людських заповідей.

⁸ Залишивши Божу заповідь, ви тримаєтеся людських передань: [миєте глечики, чашки й робите багато чого іншого, подібного до цього].

⁹ І Він говорив їм: Ви вміло відкидаєте Божу заповідь, аби лише зберегти передання ваші. ¹⁰ Адже Мойсей сказав: Шануй свого батька і свою матір; і ще: Хто лихословить батька або матір, нехай смертю помре. ¹¹ Ви ж кажете: Якщо хто скаже батькові або матері: **корван**, тобто дар *Богові* є те, що ви мали б одержати від мене, ¹² то після цього вже дозволяється нічого не робити для батька чи для матері, — ¹³ усуваєте Боже Слово оцим вашим переданням, яке ви ж і встановили. І робите багато інших подібних речей!

¹⁴ І покликавши знову людей, казав їм: Послухайте Мене всі та зрозумійте. ¹⁵ Нічого нема поза людиною, що входило б у неї і робило б її нечистою; але те, що виходить із неї, — те людину опоганює. ^{14. 15} ¹⁶ [Якщо хто має вуха, хай слухає]. ¹⁷ І коли від людей Він увійшов до оселі, то учні запитали Його про притчу. ¹⁸ А Він каже їм: Невже й ви такі нездогадливі? Чи не розумієте, що все, що ззовні входить у людину, не може зробити її нечистою, ¹⁹ бо воно не йде до серця, а в шлунок, потім виходить, — так очищується всяка їжа?

²⁰⁻²³ ²⁰ Він продовжував: Що виходить з людини — те її робить нечистою. ²¹ Бо зсередини, з людського серця виходять злі думки, розпуста, крадіжки, вбивства, ²² перелюб, захланність, лукавство, обман, безсоромність, заздрість, богозневага, гордощі, безумство. ²³ Усе це зло зсередини виходить і людину опоганює!

Віра жінки з Сирофінії

²⁴ Вирушивши звідти, Він попрямував у землі Тирські [і Сидонські]. І увійшовши в дім, Він хотів, щоб ніхто не довідався *про Нього*, але Він не зміг утаїтися. ²⁵ Як тільки почула про Нього жінка, дочка якої мала нечистого духа, вона прийшла й припала до Його ніг;

ПОЯСНЕННЯ

7:8 БОЖА ЗАПОВІДЬ... ЛЮДСЬКІ ПЕРЕДАНИЯ: Ісус визначив різницю між цими двома поняттями. Божі заповіді записані в Біблії і призначені для виконання. Фарисеї додали до Божих законів сотні власних небіблійних правил, які ґрунтувалися на Божому авторитеті. Фарисеї примушували людей виконувати свої постанови.

7:11 КОРВАН: Згідно з юдейським законом діти повинні були піклуватися про своїх перестарілих батьків. Але син-юдей, котрий не бажав опікуватися батьками, говорив слово “корван” як релігійну обітницю і формально посвячував Богові (тобто храмові) свій заробіток, котрий в іншому разі був би спрямований на підтримку батьків. Хоча це нібито і непогана річ, однак, як ви вважаєте, чи задовольняло це Бога? Богові не подобається, коли Його використовують для виправдання нехтування своїми обов’язками, а ця клятва “корван” застосовувалася саме для цього.

7:20 РОБИТИ НЕЧИСТОЮ: Злий учинок або гріх зароджується в думках. Якщо ми дозволяємо собі думати про погані речі, наприклад, заздримо чи ненавидимо, то це призведе до гріха. Спілкування з Богом переривають не нечисті руки чи їжа, а гріх. У Филип’ян 4:8 Павло радить: “Коли яка чеснота або коли яка похвала, - про це роздумуйте”.

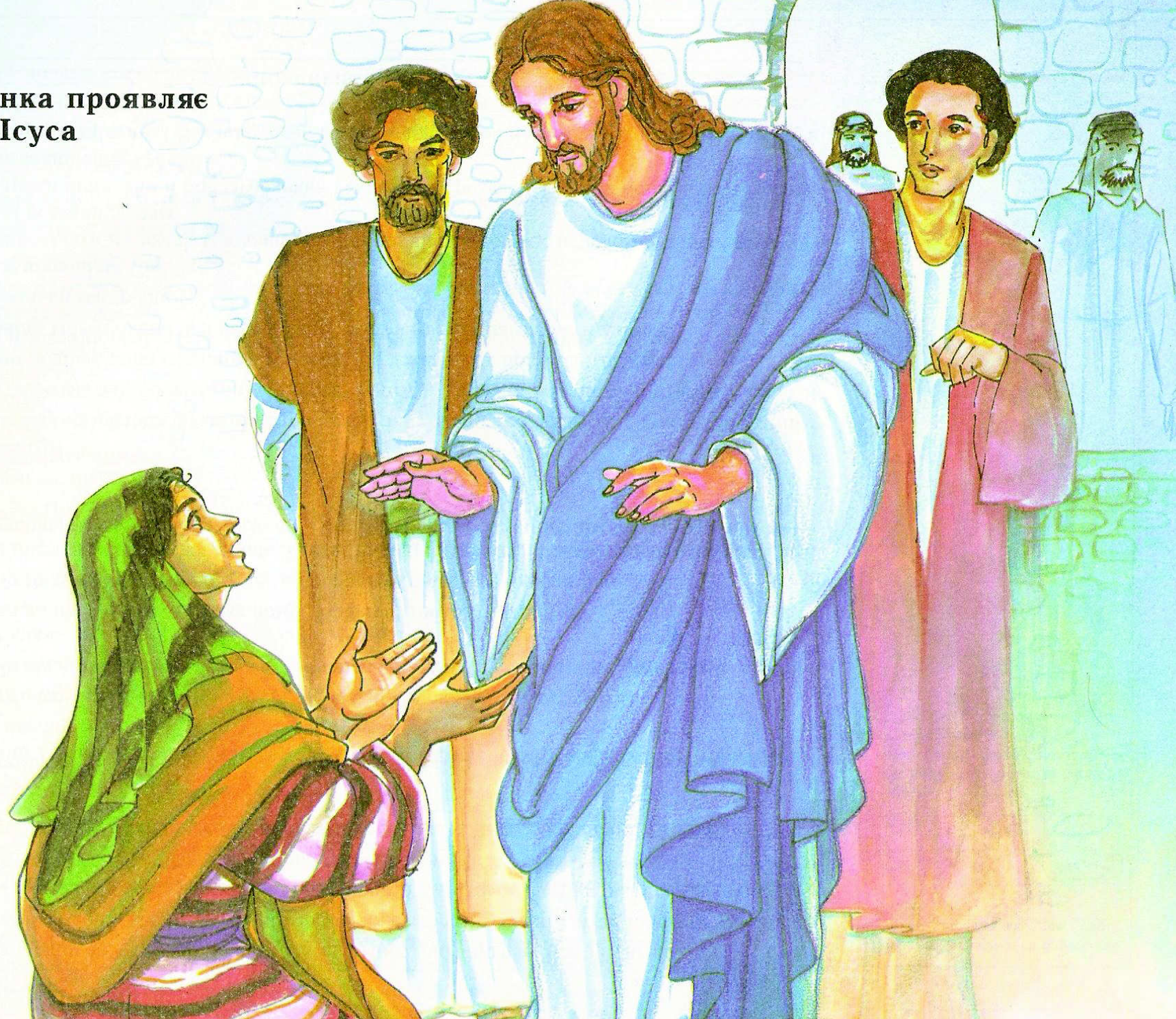
7:24 ЗЕМЛІ ТИРСЬКІ: Тир – це язичницьке місто, розташоване у Фінікії (сучасний Ліван), яке з північного заходу межує з Галилеєю. До Тира від Капернаума Ісусові необхідно було пройти шлях близько 48 км.

Корван: Єврейське слово, що означає “дар”.

 У віршах 27–29 записаний дуже цікавий діалог між Ісусом та грекинею. Поясніть його.

 У першій книзі Біблії (Буття) викладена історія творіння та гріхопадіння людства. Люди не послухалися Бога. Цей непослух спричинив до розділення людей з їхнім Творцем. У світ увійшов гріх. Внаслідок гріха все людство є грішним. Усі ми маємо “гріховну природу”, а тому робимо “гріховні вчинки”, деякі з яких описані у віршах 20–23. На грецькій мові гріх означає “непопадання у ціль”, встановлену для нас Богом.

**Сирофінікіянка проявляє
свою віру в Ісуса**

Євангеліс від Марка 7:26–8:8

²⁶ жінка була грекиня, родом з Сирофінікії; вона благала Його, щоб вигнав біса з її дочки.

²⁷ А Він сказав їй: Нехай спершу наситяться діти, бо недобре забрати хліб від дітей і кинути щенятам.

²⁸ А вона у відповідь каже Йому: Так, Господи, але ж і щенята під столом їдять крихти від дітей!

²⁹ І Він сказав їй: За ці слова — іди; біс уже вийшов з твоєї дочки.

³⁰ Коли вона повернулася додому, то побачила, що дитина лежала на ліжку, і біс вийшов з неї.

Оздоровлення глухонімого

³¹ І залишивши околиці Тира й Сидона, Ісус знову прийшов до Галилейського моря, на територію Десятимістя.

³² І приводять до Нього глухого й німого, і просять Його, щоб поклав на нього руку.

³³ І відвівши його вбік від натовпу, Він вложив Свої пальці в його вуха і, плюнувши, доторкнувся до його язика,

³⁴ а звернувши погляд до неба, зітхнув і каже йому: **Еффага!** тобто: Відкрийся!

³⁴ ³⁵ І враз відкрилися його вуха, і розв'язалися пута його язика, і він заговорив виразно.

³⁶ Ісус звелів їм, щоб нікому про це не говорили. Та чим більше Він їм забороняв, тим більше вони розголошували. ³⁷ І надзвичайно дивувалися, кажучи: Він добре все робить: глухим дає слух, а німим — мову.

Нагодування чотирьох тисяч

⁸ ¹ У ті дні, як знову зібралося дуже багато людей і не мали що їсти, Він покликав учнів і каже їм: ² Жаль Мені людей, бо вже три дні перебувають зі Мною, а не мають чого їсти, ³ якщо Я відпущу їх голодними додому, вони ослабнуть у дорозі, бо деякі з них прийшли здалека.

⁴ Та Його учні відповіли Йому: Звідкіля в цій пустині хтось зможе їх нагодувати хлібом?

⁵ А Він запитав їх: Скільки маєте хлібів?

Вони ж відповіли: Сім.

⁶ І звелів Ісус людям посідати на землі, і, взявши сім хлібів, віддав подяку, переломив і дав Своїм учням, щоб роздавали. І роздали людям.

⁷ Мали вони також трохи риби. Він її поблагословив і сказав теж роздати. ⁸ І вони поїли й наситилися, і зібрали сім кошиків залишених кусків.

⁹ А було їх близько чотирьох тисяч. І Він відпустив їх. ¹⁰ І відразу, сівши з учнями в човен, Він прибув до Далманутської землі.

ПОЯСНЕННЯ

Еффага: Арамейське слово, яке Марко перекладає для своїх читачів.

Знайдіть на карті Тир та Сирофінікію.

¹¹ Вийшли фарисеї і почали сперечатися з Ним, вимагаючи ознаки з неба, щоб випробувати Його.
¹² Зітхнувши Своїм духом, Він каже: Чому оцей рід ознаки шукає? Запевняю вас, що не буде дано цього родові ознаки! ¹³ І залишивши їх, Він сів знову [в човен] і вирушив на другий бік.

Закваска фарисейська та Іродова

¹⁴ Та забули вони взяти хліб і, крім однієї хлібини, не мали *нічого* з собою в човні. ¹⁵ І Він застерігав їх, кажучи: Глядіть, стережіться **закваски** фарисейської та **закваски** Іродової.

¹⁶ А вони почали перемовлятися між собою, що хліба не мають.

¹⁷ Знаючи *це*, Він каже їм: Чому думаєте, що хліба не маєте? Чи й досі не збагнули, чи ще не розумієте? Чи ваше серце все ще скам'яніле? ¹⁸ Маючи очі, не бачите, маючи вуха, не чуєте? Хіба не пам'ятаєте, ¹⁹ коли п'ять хлібів Я розділив на п'ять тисяч, то скільки повних кошиків кусків зібрали?

Кажуть Йому: Дванадцять.

²⁰ А як сім — на чотири тисячі, то скільки повних кошиків кусків зібрали?

І вони кажуть: Сім.

²¹ Тоді Він каже їм: Ви ще не розумієте?

Зцілення сліпого у Витсаїді

²² І приходять вони до Витсаїди. І приводять до Нього сліпого, благаючи, щоб доторкнувся до нього.

²³ І взявши сліпого за руку, Він вивів його за село, послинив йому очі, поклав руки на нього й запитав: Щось бачиш?

²⁴ І поглянувши, він каже: Бачу людей... бачу, мов дерева ходять.

²⁵ Потім Він знову поклав руки на його очі — і *тоді* він прозрів, одужав і побачив усе виразно. ²⁶ І Він відіслав його додому, кажучи: До села не заходь, [не розповідай нікому в селі].

Петро визнає Христа

²⁷ І пішов Ісус з учнями до сіл Кесарії Пилипової і дорогою розпитував Своїх учнів, говорячи їм: За кого Мене люди вважають?

ПОЯСНЕННЯ

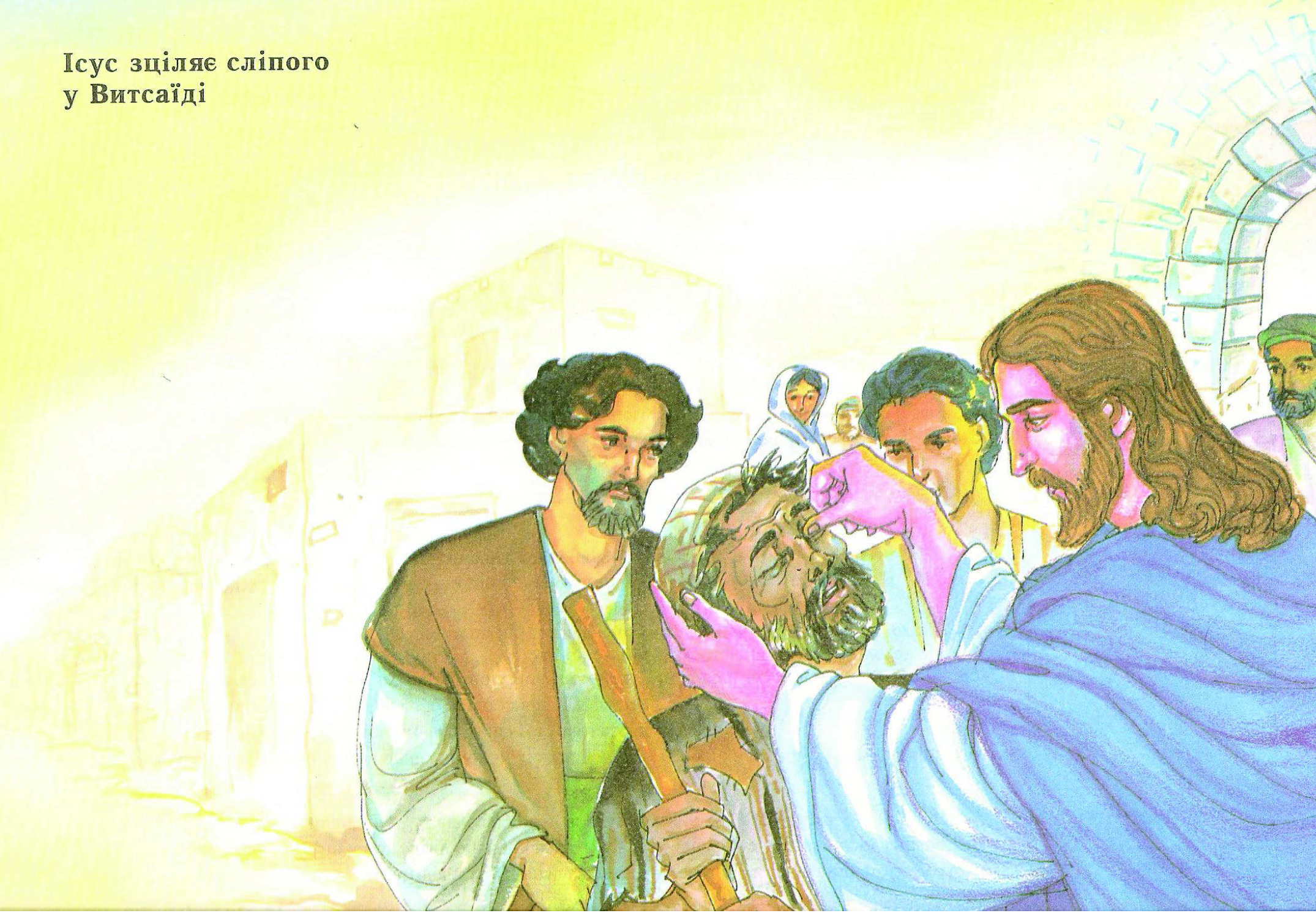
8:11 ОЗНАКА З НЕБА: Раніше фарисеї заявляли, що Ісус здійснює чудеса силою сатани. Тепер вони хотіли мати доказ божественної влади Ісуса через ознаку з неба. Ісус знав, що жодне чудо не задовольнить їх і що їхнє бажання викликане невір'ям, тому відмовився вчинити таку ознаку.

8:15 ЗАКВАСКА ФАРИСЕЙСЬКА ТА ЗАКВАСКА ПРОДОВА: Переважно в Новому Завіті закваска була символом зла або зіпсованості. Якщо невелику кількість закваски додати до великої кількості тіста, вона призведе до його бродіння. Зло в серцях релігійних та політичних керівників нації також могло викликати в цілому суспільстві повстання проти Ісуса.

Закваска (дріжджі): Одноклітинний грибок, який викликає бродіння і використовується при випіканні виробів з борошна.

 Знайдіть у словнику чи енциклопедії пояснення, як дріжджі спричиняють ріст тіста. Чи вдало Ісус використав це порівняння?

Ісус зціляє сліпого
у Витсаїді

²⁸ А вони у відповідь сказали, що одні — за Івана Хрестителя, інші — за Іллю, ще інші — за одного з пророків.

²⁹ І ще запитав їх: А ви ж за кого Мене вважаєте?

Обізвався Петро та й каже Йому: Ти — **Христос**.

³⁰ Тоді суворо наказав їм, щоб нікому не розповідали про Нього.

Ісус сповіщає про Свою смерть

³¹ І Він почав їх навчати, що Людському Синові треба буде багато постраждати, і відцураються від Нього **старші, первосвященики та книжники**; і вб'ють Його, але через три дні Він воскресне. ³² І слово говорив Він відверто. А Петро відкликав Його вбік і почав перечити Йому.

³³ А Він, обернувшись і поглянувши на учнів Своїх, докірливо сказав Петрові: Иди геть від Мене, сатано, бо не думаєш про те, що Боже, а про те, що людське!

³⁴⁻³⁸ І покликавши людей та Своїх учнів, сказав їм: Хто хоче йти за Мною, нехай зречеться себе самого, візьме свій хрест і йде за Мною. ³⁵ Бо коли хто хоче душу свою спасти, той погубить її; а хто погубить свою душу задля Мене і Євангелії, той спасе її. ³⁶ Бо яка користь людині, якщо придбає весь світ, але **занапастить** душу свою? ³⁷ Або що дасть людина взамін за душу свою? ³⁸ Бо коли хто посоромиться Мене і Моїх слів перед цим перелюбним і грішним родом, того і **Син Людський** посоромиться, коли прийде в славі Свого Отця з ангелами святими!

9 ¹ Ісус промовив до них: Запевняю вас — деякі з тих, що стоять отут, не зазнають смерті, доки не побачать Боже Царство, що прийшло в могутності.

Преображення

² А через шість днів бере Ісус Петра, Якова та Івана і виводить тільки їх самих на високу гору. І Він **преобразився** перед ними. ³ Одяг Його став блискучий і такий білий, що жодний білильник на землі не зміг би так вибілити.

ПОЯСНЕННЯ

8:29 ХРИСТОС: Ісусові цікаво було знати, що про Нього думають не тільки інші люди, але й учні. Недостатньо знати, що інші говорять про Ісуса. Ви повинні самі знати, розуміти і приймати Ісуса Христа як Спасителя.

8:31 ЛЮДСЬКИЙ СИН: Найбільш поширене ім'я, яким називав Себе Ісус. У Євангеліях воно використовується 81 раз, причому лише Самим Ісусом.

8:34 ЗРЕКТИСЯ СЕБЕ САМОГО: Якщо Ісус має стати найважливішою Особою в нашому житті, тоді ми повинні припинити думати про себе, про наші вигоду і користь. Замість цього ми повинні думати про те, що принесе задоволення Ісусові. **ВІЗЬМЕ Свій ХРЕСТ:** Згідно з римським законом, засуджений в'язень сам ніс власний хрест на місце страти. Це означало повне підкорення римській владі. Ісус мав на увазі наступне: аби йти за Ним, людина повинна повністю покоритися Йому, а також бути готовою постраждати і навіть померти заради Нього.

8:38 ПОСОРОМИТЬСЯ МЕНЕ І МОЇХ СЛІВ: Ісус завжди дає людям можливість вибору: вірити чи не вірити в Нього. Він не зв'яже людям руки. Тому людина може відкинути Його зараз і приготуватися до того, що Він відкине її під час Свого приходу; або ж прийняти Його тепер і бути прийнятою Ним у майбутньому. Вибір залишається за нами.

9:1 НЕ ЗАЗНАЮТЬ СМЕРТІ, ДОКИ НЕ ПОБАЧАТЬ БОЖЕ ЦАРСТВО: Ісус мав на думці майбутнє Царство, яке буде встановлене після Його повернення. Однак якщо Ісус перебуває у вашому серці, тоді Його Царство встановлюється у вашому житті. Церква названа “тілом Христа”, тому Ісус заснував Своє Царство і в Церкві. Тут вислів “Боже Царство” може мати будь-яке з цих трьох значень.

Христос: Означає “Помазанець”.

Старші: Рядові члени синагогу, найвищої ради юдеїв.

Первосвященики: До їх числа входили первосвященик Каяфа, його попередник — первосвященик Анна, а також родини первосвящеників.

Старші, первосвященики та книжники: Представники цих трьох груп становили синагогу.

Занапастити: Погубити.

Син Людський: Ісус-Месія.

Преобразитися: Набути іншого вигляду, зовсім змінитися.

Простежте по карті шлях Ісуса із Сидона до Галилеї через Десятимістя, Далманутську землю (Магдала), Витсаїду та Кесаїрю Пилипову.

**Переображення Ісуса;
з'явлення Іллі та Мойсея**

⁴ І з'явився їм Ілля з Мойсеєм, які розмовляли з Ісусом. ⁵ І озвався Петро, і сказав Ісусові: Учителю, добре нам тут бути! Зробімо три намети: один Тобі, один Мойсеєві та один Іллі! ⁶ Однак він не знав, що говорив, — так вони були налякані.

7

⁷ І з'явилася хмара, що оповила їх, і пролунав голос із хмари: Це Син Мій Улюблений, Його слухайте!

⁸ І враз, поглянувши навколо, не побачили біля себе вже нікого, крім одного Ісуса.

⁹ А коли вони сходили з гори, Він наказав їм, щоб нікому не розповідали про те, що бачили, доки Син Людський не воскресне з мертвих. ¹⁰ І вони зберегли *те* слово для себе, допитуючись: Що то значить — з мертвих воскреснути?

¹¹ І запитували Його, мовлячи: Чому книжники кажуть, що спершу потрібно прийти Іллі?

¹² Він же пояснив їм: Ілля прийде раніше і приготує усе. Тож написано про Сина Людського, що Він має багато постраждати і бути зневаженим. ¹³ Та кажу вам, що Ілля прийшов, але зробили з ним те, що хотіли, як написано про нього.

Зцілення хлопця з нечистим духом

¹⁴ Повернувшись до учнів, вони побачили безліч людей довкола них та книжників, які сперечалися з ними. ¹⁵ Як тільки ці люди побачили Його, зняковіли і, підбігши, привітали Його.

¹⁶ А Він запитав їх: Про що сперечаєтеся між собою?

¹⁷ І відповів Йому один із натовпу: Учителю, я привів до Тебе свого сина, що має німого духа. ¹⁸ Як тільки де схопить його, то кидає ним, і він піну пускає, скрегоче зубами, ціпеніє. Просив я Твоїх учнів, щоб вигнали його, але вони не змогли!

¹⁹ А Він у відповідь каже їм: О роде невірний, доки Я буду між вами? Доки Я буду терпіти вас? Приведіть його до Мене!

²⁰ І привели його до Нього. Побачивши *хлопця*, *дух* відразу **затряс ним**; упавши на землю, *той* качався, пускаючи піну.

23

²¹ Ісус запитав його батька: Скільки часу, як це сталося з ним? Той відповів: З дитинства. ²² Часто кидає його у вогонь і воду, щоб погубити його. Якщо можеш, допоможи нам, змилосоєрсья над нами!

²³ Ісус же сказав йому: Щодо «якщо можеш», то все можливе віруючому! ²⁴ Тут батько дитини, скрикнувши, [зі сльозами] вигукнув: Вірю, допоможи моєму невірству!

ПОЯСНЕННЯ

9:18 Хлопець поведився так через те, що в ньому був злий дух, який примушував його це робити. Раніше, як згадується в Євангелії Марка (6:13), учні виганяли таких духів, але цього разу не змогли. Можливо, через те, що Ісус дав їм таку силу тільки на певний час, а, можливо, через брак віри. Ми можемо перемагати сатану тільки завдяки нашій вірі в Ісуса Христа.

Ілля і Мойсей: Пророки, що жили відповідно за 900 і 1400 років до Р.Х.

Равві: Єврейське слово «учитель».

Дух затряс ним: Викликав сильне скорочення м'язів, яке людина не здатна контролювати.

Кого мав на увазі Ісус, коли сказав, що «Ілля прийшов»? (Ключ: Марка 1:1-8).

Чи звернули ви увагу на те, наскільки важливою для Ісуса була молитва? [вірш 29]

²⁵ Зауваживши, що збігається натовп, погрозив нечистому духові, кажучи йому: Духу німий і глухий, Я тобі наказую: вийди з нього і більше не входь у нього!

²⁶ Закричавши, дух сильно затряс ним і вийшов; а *хлопець* став як мертвий, так що деякі казали, що він помер. ²⁷ А Ісус узяв його за руку, підвів його, і той устав.

²⁸ Коли Він зайшов у дім, учні стали запитувати його наодинці: Чому ми не змогли його вигнати?

²⁹ А Він сказав їм: Це поріддя нічим не можна вигнати, як тільки молитвою [і постом].

31-32

³⁰ Вийшовши звідти, вони пішли через Галилею. Та Ісус не бажав, щоб хтось дізнався. ³¹ Він навчав Своїх учнів і говорив їм, що Син Людський буде виданий у руки людей і вб'ють Його, і будучи вбитий, Він через три дні воскресне. ³² Вони не розуміли цих слів, але боялися Його запитати.

Хто більший?

35

³³ І прибули вони в Капернаум. А коли Він був у домі, то запитав їх: Що це дорогою ви обговорювали?

³⁴ Вони ж мовчали, бо сперечалися один з одним дорогою, хто з них більший.

36

³⁵ Сівши, Він покликав дванадцятьох і каже їм: Якщо хто хоче бути першим, — нехай буде між усіма найменший і всім слугою.

³⁶ І взявши дитину, Він поставив її посеред них, обійняв і сказав їм: ³⁷ Якщо хто отаку одну дитину прийме в Моє Ім'я, той Мене приймає, а хто Мене приймає, той не Мене приймає, але Того, Хто Мене послав.

Хто не проти нас, той за нас

³⁸ Відповів Йому Іван: Учителю, ми бачили одного, [який не ходить з нами], що він Твоїм Ім'ям виганяв бісів, і ми заборонили йому, бо він не ходить з нами.

³⁹ А Ісус сказав: Не забороняйте йому. Бо немає такого, хто зробив би чудо в Моє Ім'я і зміг би відразу Мене лихословити; ⁴⁰ бо хто не проти нас, той за нас. ⁴¹ І коли хто напоїть вас чашкою води в [Моє] Ім'я, — адже ви Христові, — то правду кажу вам, що не втратить він своєї нагороди.

Застереження від спокуси

⁴² А коли хто спокусить одного з цих малих, які вірять у Мене, то краще йому було б прив'язати **жорновий камінь** на свою шию і кинутися в море. ⁴³ І якщо тебе спокушає твоя рука, відрубай її; краще тобі калікою увійти до життя, ніж, маючи обидві руки, потрапити до геєни, в негасимий вогонь, ⁴⁴ [де черв'як не гине і вогонь не гасне].

ПОЯСНЕННЯ

9:29 ЦЕ ПОРІДДЯ: Тобто біси.

9:41 НАПОЇТЬ ВАС ЧАШКОЮ ВОДИ: Часом вам цікаво знати, чи невеликі прояви доброти і щедрості десь враховуються. Бог пам'ятає і винагороджує всі добрі вчинки. Подумайте про приємні речі, які ви можете зробити як віруючим, так і невіруючим людям.

9:42 ОДНОГО З ЦИХ МАЛИХ, ЯКІ ВІРЯТЬ У МЕНЕ: Ісус говорить тут не тільки про маленьких дітей, але й про тих, які недавно повірили в Нього.

Німий: Нездатний говорити.

Жорновий камінь: Важкий камінний круг, що використовувався для розмелювання зерна, наприклад, пшениці. Він був настільки важким, що для його обертання використовували осла.

ВІДРУБАЙ ЇЇ. Що мав на увазі Ісус? Чи дійсно Він звелів людям відрубувати руки та вибирати очі? Що Він намагався підкреслити? Наскільки важливо позбутися гріха в нашому житті? Обговоріть це питання.

⁴⁵ І якщо твоя нога спокушає тебе, відрубай її; краще тобі ввійти до життя кульгавим, ніж з обома ногами бути вкинутим до геєни,

⁴⁶ [у вогонь негасимий, де черв'як не гине і вогонь не гасне]. ⁴⁷ І якщо твоє око спокушає тебе, вибери його; краще тобі з одним оком ввійти до Божого Царства, ніж, маючи двоє очей, бути вкинутим у геєну, ⁴⁸ де їхній черв'як не гине і вогонь не гасне.

⁴⁹ Бо кожний вогнем буде посолений [і всяка жертва посолиться сіллю].

50

⁵⁰ Сіль — добра річ; якщо ж сіль стане несолоною, то чим посолите її? Майте сіль у собі та зберігайте мир між собою.

Розлучення

10 ¹ Вийшовши звідти, Він приходить на територію Юдеї, що на другому боці Йордану. Збирається знову до Нього натовп, і Він, за звичаєм, знову їх навчає.

² Підійшли фарисеї та, випробовуючи Його, запитували Його, чи можна чоловікові **розлучатися** з дружиною.

³ Він же у відповідь сказав їм: Що вам заповів Мойсей?

⁴ А вони промовили: Мойсей заповів написати розвідного листа і відпустити.

⁵ Ісус же сказав їм: Він вам написав цю заповідь через ваше жорстокосердя. ⁶ Але від початку творіння [Бог] створив їх чоловіком і жінкою. ⁷ Ось тому залишить чоловік свого батька й матір і з'єднається зі своєю дружиною, ⁸ і будуть двоє одним тілом, так що вони вже не двоє, а одне тіло. ⁹ Отже, те, що Бог з'єднав, нехай людина не розлучає!

¹⁰ Вдома учні знову розпитували Його про це. ¹¹ І Він каже їм: Якщо хто розлучиться зі своєю дружиною та одружиться з іншою, той чинить проти неї **перелюб**, ¹² і якщо вона розлучиться зі своїм чоловіком і вийде заміж за іншого, то й вона чинить перелюб.

Ісус та діти

14

¹³ І приносили до Нього дітей, щоб доторкнувся до них. А учні забороняли їм. ¹⁴ Побачивши це, Ісус обурився і сказав їм: Пропустіть дітей, хай приходять до Мене, і не забороняйте їм, бо таким належить Царство Боже. ¹⁵ Запевняю вас: якщо хто не прийме Божого Царства, як дитина, той не увійде до нього! ¹⁶ Він обійняв їх і, поклавши на них руки, благословив.

ПОЯСНЕННЯ

9:49 Ця фраза може мати два значення: 1) кожний християнин у своєму житті зазнає страждань; 2) кожний, хто потрапить до пекла, буде страждати у вогні.

10:2-12 **ЧИ МОЖНА ЧОЛОВІКОВІ РОЗЛУЧАТИСЯ З ДРУЖИНОЮ?** Бог установив шлюб, щоб він був постійним. Він хотів, щоб чоловіки й жінки залишалися разом до смерті. Мойсей дозволив ізраїльтянам розлучатися тільки з однієї причини, яка зазначена в Повторенні Закону 24:1. Фарисеї узаконили розлучення майже з будь-якої причини. Своєю відповіддю Ісус викрив їхні егоїстичні мотиви.

10:14 **ТАКИМ НАЛЕЖИТЬ ЦАРСТВО БОЖЕ:** Ісус мав на увазі не тільки маленьких дітей, але й тих, які (подібно до дітей) готові вірити Богові без будь-яких сумнівів чи побоювань. Маленькі діти приймають подарунок із вірою, радістю і щирістю. Бог бажає, щоб таким же чином люди приймали Його дар спасіння.

Черв'як і вогонь: Символи фізичного і духовного болю. Тут Ісус цитує вірш зі старозавітної книги Ісаї (6:24).

Розлучатися: Чоловік і дружина офіційно назавжди розлучаються.

Перелюб: Порушення подружньої вірності чоловіком чи дружиною; позашлюбний любовний зв'язок.

СІЛЬ — ДОБРА РІЧ. У Євангелії від Матвія (5:13) Ісус говорить своїм учням, що вони є сіллю для світу. Ми, віруючі в Ісуса, повинні бути сіллю. Що це означає? Чи можете ви назвати такі властивості солі та способи її використання, які допоможуть побачити, якими Ісус бажав бачити своїх учнів? Назвіть принаймні п'ять із них.

Ісус перелічив деякі з десяти заповідей. Чи можете ви процитувати всі заповіді?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

(Ключ: Вих.20)

**Ісус виявляє Свою
любов до дітей**

Багатий юнак

17 А як Він вирушав у дорогу, один підбіг, впав на коліна й запитав Його: Учителю добрий, що маю робити, аби впасти до вічного життя?

18 Ісус сказав йому: Чому називаєш Мене добрим? Ніхто не є добрим, один лише Бог. 19 Знаєш заповіді: Не вбивай, не чини перелюбу, не кради, не свідчи неправдиво, не кривдь, шануй свого батька та матір?

20 Той сказав йому: Учителю, все це я зберіг з малих літ!

 21 Поглянувши на нього з любов'ю, Ісус сказав йому: Одного бракує тобі: піди і все, що маєш, продай та роздай бідним; - і будеш мати скарб на небі. А тоді приходи, [бери *свій* хрест] і йди за Мною!

21 22 Він же, засмутившись від сказаного, відійшов пригнічений, бо мав велике багатство.

23 І, поглянувши навколо, Ісус каже Своїм учням: Як важко тим, що мають багатство, увійти в Царство Боже!

24, 25 24 Учні були вражені тими словами. А Ісус знов у відповідь каже їм: Діти, як важко [тим, що надіються на багатство], увійти в Царство Боже! 25 Легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатому увійти в Царство Боже! 26 Вони ще більше дивувалися, говорячи між собою: Хто ж тоді може спаситися?

27 27 Поглянув на них Ісус та й каже: Для людей це неможливе, але не для Бога, бо для Бога все можливе.

28 *Тут* Петро почав говорити Йому: Ось ми залишили все й пішли за Тобою.

29-31 29 Ісус промовив: Запевняю вас: немає нікого, хто залишив би дім, або братів, або сестер, або матір, або батька, [або дружину], або дітей, чи поля - ради Мене й ради Євангелії — 30 і при цьому не одержав би в сто разів більше вже тепер, у цей час, в умовах переслідувань, — і домів, і братів, і сестер, і матерів, і дітей, і поля, а в майбутньому віці — **вічне життя!** 31 Багато хто з перших стануть останніми, а останні — першими.

Ісус знову сповіщає про Свою смерть

 32 Вони ж були в дорозі, прямуючи до Єрусалима. Попереду йшов Ісус. А *учні*, йдучи слідом, були дуже здивовані й налякані. І покликавши знову дванадцятьох, Він почав їм говорити про те, що має з Ним статися. 33 Ось ми йдемо до Єрусалима, і Син Людський буде **виданий** первосвященникам і книжникам, і засудять Його на смерть, і видадуть язичникам, 34 і будуть глумитися з Нього, і оплюють Його, і бичуватимуть Його, і вб'ють, а через три дні Він воскресне.

ПОЯСНЕННЯ

10:18 ЧОМУ НАЗИВАЄШ МЕНЕ ДОБРИМ? Ісус спонукував юнака замислитися над тим, що він сказав. Якщо тільки Бог добрий, тоді цей чоловік звернувся до Ісуса як до Бога, навіть не усвідомлюючи, ким Він в дійсності був і є.

10:22 ВІН ВІДІЙШОВ ПРИГНІЧЕНИЙ, БО МАВ ВЕЛИКЕ БАГАТСТВО: Цей чоловік любив своє багатство більше, ніж вічне життя.

10:33-34 Це втретє Ісус говорив про Свою смерть і воскресіння, а учні продовжували дивуватися. Інколи ми чуємо (або читаємо) Боже слово, розуміємо його, але не віримо йому. Бог не обманює. Він також ніколи не говорить просто так. Ми повинні довіряти кожному Його слову, записаному в Біблії.

Вічне життя: Нескінченне життя з Богом на небі.

Видати: Обманути чиюсь довіру. Ісус мав бути виданий ворогам одним зі Своїх учнів.

 Вірші 24–27 містять важливу інформацію про спасіння і Божу благодать. Обговоріть цю інформацію.

 Чому багатій людині так важко увійти до Божого Царства? Прочитайте вірш 25.

 У 28–31-му віршах містяться чудові обітниці для тих, хто готовий завжди йти за Ісусом. Чи вірите ви, що ці обітниці можуть здійснитися? Випробуйте їх.

 Вірш 31 дуже відомий. Що він означає? Обговоріть його.

Прохання Якова та Івана

³⁵ Підходять до Нього Яків та Іван — Зеведеєві сини — і кажуть Йому: Учителю, хочемо, щоб Ти нам зробив те, про що попросимо Тебе.

³⁶ Він сказав їм: А що ви хочете, щоб Я зробив для вас?

³⁷ Вони ж сказали Йому: Зроби нам так, щоб ми — один праворуч Тебе, а інший ліворуч — сиділи в славі Твоїй. ³⁸ Ісус же сказав їм: Ви не знаєте, чого просите. Чи можете ви пити ту чашу, котру Я п'ю, і хреститися хрещенням, котрим Я хрещуся?

³⁹ Вони сказали Йому: Можемо!

Ісус же відповів їм: Чашу, котру Я п'ю, ви будете пити, і хрещенням, яким Я хрещуся, будете хрещені.

⁴⁰ Але щоб сісти праворуч Мене чи ліворуч, не Моє це давати, а тим, кому приготовлено. ⁴¹ А почувши це, десятеро учнів обурилися на Якова й Івана. ⁴² Ісус же, покликавши їх, каже їм: Ви знаєте, що ті, кого вважають володарями народів, панують над ними, а їхні вельможі гноблять їх.

43-45

⁴³ Та не так буде між вами. Але як хто між вами хоче бути великим, нехай буде вам слугою. ⁴⁴ І як хто між вами хоче бути першим, хай буде для всіх рабом. ⁴⁵ Бо й Син Людський не прийшов, щоб служили Йому, але щоб послужити, і душу Свою дати як викуп за багатьох!

Сліпий Вартимей отримує зір

⁴⁶ І приходять вони в Єрихон. А як з Єрихона Він виходив зі Своїми учнями і великим натовпом, то син Тимея, — Вартимей, — сліпий жебрак, сидів край дороги. ⁴⁷ А почувши, що це Ісус Назарянин, він став кричати, гукаючи: Сину Давидів, Ісусе, змилуйся наді мною!

⁴⁸ І багато погрожували йому, щоб замовк. А він ще дужче кричав: **Сину Давидів**, помилуй мене!

⁴⁹ А Ісус, зупинившись, сказав: Покличте його! Вони кличуть сліпця і кажуть йому: Кріпися, вставай, Він кличе тебе!

⁵⁰ Той скинув свого плаща, підскочив і прийшов до Ісуса.

⁵¹ І промовив у відповідь йому Ісус: Що ти хочеш, аби Я зробив для тебе? І сліпий сказав Йому: Учителю, аби я прозрів!

⁵² А Ісус сказав йому: Іди, віра твоя спасла тебе! І він відразу прозрів і пішов дорогою за Ним.

Урочистий в'їзд Ісуса до Єрусалима

11 ¹ Коли вони наблизилися до Єрусалима, до Витфагії та Витанії, до гори Оливної, Він посилає двох Своїх учнів ² і каже їм: Ідіть до села, що перед вами, і як тільки ввійдете до нього, знайдете прив'язаного молодого осла, на якого ще ніхто з людей не сідав, відв'яжіть його і приведіть. ³ А коли хто запитає вас: Навіщо це ви робите? — то скажіть: Господь потребує його - і відразу ж відішле його назад.

ПОЯСНЕННЯ

10:38 ПИТИ ТУ ЧАШУ, КОТРУ Я П'Ю: Цей юдейський вираз означав поділяти чинись долю. Наприклад, якщо хтось був бідним, розділити його бідність означало “пити ту чашу, яку він п'є”. **ХРЕСТИТИСЯ ХРЕЩЕННЯМ, КОТРИМ Я ХРЕЩУСЯ:** Тут Ісус питає учнів, чи вони готові розділити Його досвід послуху Богові навіть тоді, коли це коштуватиме життя; адже послух Богові коштував Ісусові життя.

Син Давидів: Відноситься до Ісуса як Месії.

Пригадайте визначення хрещення. Що мав на увазі Ісус, згадуючи про хрещення у вірші 38?

Перелічіть усі імена Ісуса, які досі зустрілися вам у Євангелії від Марка. Продовжуйте доповнювати цей список новими іменами з наступних розділів.

У 25-му розділі Євангелія від Матвія Ісус говорить про дух служіння людям “одним з цих малих”. Чи можете ви назвати вірші або фрази, в яких говориться про таке служіння?

Знайдіть на карті Витфагію.

В'їзд Ісуса до Єрусалима

⁴ І вони пішли, знайшли осла, прив'язане до воріт ззовні на узбіччі, і почали відв'язувати його. ⁵ Дехто з тих, що там стояли, казали їм: Що це ви робите, навіщо відв'язуєте осла? ⁶ А вони відказали їм так, як звелів Ісус, тоді відпустили їх. ⁷ І приводять осла до Ісуса, кладуть на нього свої плащі, й Він сів на нього. ⁸ Багато хто стелив свій одяг на дорозі, інші ж різали гілки на полях [і стелили по дорозі]. ⁹ І ті, які йшли попереду і які слідували за Ним, вигукували:

Осанна!

Благословенний, Хто йде в Ім'я Господнє!

¹⁰ Благословенне прийдешне царство батька нашого, Давида!

Осанна на висотах!

¹¹ Ісус увійшов у Єрусалим — до храму. Оглянув усе. Та оскільки була вже пізня година, Він пішов з дванадцятьма до Витанії.

Ісус очищує храм

¹² Наступного дня, як вони вийшли з Витанії, Він зголоднів. ¹³ І побачивши здалека смоківницю, вкрити листям, Він підійшов: може, щось знайде на ній. Але, наблизившись до неї, Він нічого не знайшов, окрім листя, бо не була ще пора на смокви. ¹⁴ Озвався і промовив Він до смоківниці: Хай з тебе ніколи більше ніхто плоду не їсть! І чули те Його учні.

¹⁵ І вони прийшли в Єрусалим. А увійшовши до храму, Він почав виганяти тих, що продавали й купували в храмі, поперекидав столи міняльників грошей і ослони тих, що продавали голубів, ¹⁶ та не дозволяв, щоб носили речі через храм. ¹⁷ І Він навчав їх, кажучи їм: Хіба не написано, що дім Мій назветься домом молитви для всіх народів? А ви його зробили печерою розбійників!

ПОЯСНЕННЯ

11:1-11 Зараз історія про Ісуса, яку розповідає Марко, підходить до дуже важливого моменту. Починається велике свято Пасхи. На це тижневе святкування в Єрусалимі збиралися юдеї з усієї Римської Імперії. Люди, напевно, сподівалися побачити Ісуса. Ісус в'їхав до Єрусалима не як великий Цар-завойовник, а як покірний, ніжний, миролюбивий Цар. Він в'їхав до Єрусалима на віслюку і, таким чином, виконав пророцтво.

11:9-10 БЛАГОСЛОВЕННИЙ, ХТО ЙДЕ: Цитата із Псалма 118:25, 26. Натопч людей вигукував “Осанна” та проголошував “прийдешне царство Давида”, бо бачив, як Ісус виконує пророцтво Захарії 9:9, і пригадав Божу обітницю, дану цареві Давиду (2 Самуїла 7:11-14).

11:13 НЕ БУЛА ЩЕ ПОРА НА СМОКВИ: Смоківниця дає плід двічі на рік: один раз пізньою весною (приблизно в червні) та один раз ранньою осінню. Листя на цих деревах починає з'являтися в березні або в квітні. Коли на дереві було багато листя, це означало, що на ньому вже є плоди. Це дерево відрізнялося від інших, бо на ньому вже на початку весни було багато листя. Тому люди очікували, що на ньому є й плоди. Ось чому Ісус прокляв дерево. Це дерево символізувало Ізраїль, який зовні процвітав, але не приносив духовних плодів.

11:17 ДІМ МОЛИТВИ ДЛЯ ВСІХ НАРОДІВ: Цитата з Ісаї 56:7. **ПЕЧЕРА РОЗБІЙНИКІВ:** Цитата з Єремії 7:11.

Осанна: Означає “спасіння”.

Наступного дня: У понеділок.

 Чому Ісус вирішив їхати на віслюкові?

 Дванадцять апостолів: Перевірте, чи можете ви пригадати їхні імена.

 Прочитайте вірш 15. Як ви гадаєте, чи правильно повівся Ісус? Можливо, Йому слід було виявити більшу ввічливість? Як ви гадаєте, чи притаманне було для Нього розгніватися? Чи згрішив Він при цьому?

 Ісус використовував усі можливі мовні засоби, щоб донести істину до слухачів. У вірші 23 Він використовує метафору (коли ознаки та властивості одних предметів переносяться на інші), аби наголосити, що з допомогою віри вирішуються будь-які проблеми.

У віршах 24–25 Ісус навчає про віру в Бога і силу молитви. Дуже важливо молитися згідно з Божою волею.

9, 10

15

¹⁸ І почули про це книжники та первосвященики і шукали нагоди, як би то Його погубити, але боялися, бо весь народ захоплювався Його вченням.

¹⁹ А як ставало пізно, вони виходили поза місто.

Засохла смоківниця

²⁰ Проходячи **вранці**, вони побачили смоківницю, що вся аж від кореня всохла. ²¹ І згадавши, Петро каже Йому: Вчителю, дивися: смоківниця, яку Ти прокляв, усохла!

22-25

²² У відповідь Ісус промовив до них: Майте віру Богу! ²³ Запевнюю вас, що коли хто цій горі скаже: Зрушся і кинься в море, — і не буде сумніватися у своєму серці, але буде вірити, що станеться згідно зі сказаним, — то так і буде йому. ²⁴ Тому Я кажу вам: Все, про що молитесь і просите, — вірте, що одержите, — і сповниться вам. ²⁵ І коли ви стоїте на молитві, прощайте, коли маєте що проти кого, щоб і ваш Отець Небесний простив вам ваші провини. ²⁶ [Коли ж ви не прощаєте, то й ваш Отець Небесний не прощатиме вам ваших провин].

24

Питання про владу Ісуса

²⁷ І знову вони приходять в Єрусалим. Коли ходив Він у храмі, підійшли до Нього первосвященики, книжники і старші ²⁸ та й кажуть Йому: Якою владою Ти все це робиш? Або хто дав Тобі владу чинити оце?

²⁹ А Ісус відповів їм: Запитаю вас [і Я] дещо. Якщо відповісте, то і Я скажу вам, якою владою це чиню.

³⁰ Хрещення Івана було з неба чи від людей? Дайте мені відповідь!

³¹ Вони міркували між собою, говорячи: Якщо скажемо, що з неба, то запитає: Чому ж ви йому не повірили? ³² А якщо скажемо, що від людей... Боялися народу, адже всі вважали Івана за справжнього пророка.

³³ Тому у відповідь сказали Ісусові: Не знаємо!

А Ісус їм каже: То і Я не скажу вам, якою владою це чиню!

Притча про винарів

12 ¹ Ісус почав промовляти до них притчами. Один чоловік насадив виноградник, зробив огорожу, зладнав чавило, збудував башту і, передавши все винарям, від'їхав. ² У певний час він послав раба до винарів узяти від винарів частину з урожаю виноградника. ³ А вони, схопивши його, побили й відіслали ні з чим. ⁴ І він знову послав до них іншого раба, — і цьому побили голову та зневажили. ⁵ І він послав ще одного — а того вони вбили. Отак і інших: деяких били, інших убивали.

⁶ Ще мав він єдиного улюбленого сина. Нарешті він послав його до них, вважаючи: Мого сина вони пошанують!

ПОЯСНЕННЯ

11:27-33 ЗНОВУ ПРИХОДЯТЬ... Ісус міг прямо відповісти на запитання релігійних керівників, але Він знав, що це розгніває їх та викличе непотрібну суперечку. Тому Він відповів на запитання запитанням.

Вранці: У вівторок вранці.

Знайдіть в 11-му розділі вірш, який чітко вказує на людську природу Ісуса. Ключ: У цьому вірші йдеться про дерево!

У Євангелії від Марка 12:1–12 виноградник є символом Ізраїлю; Господар — Бог; раби — це пророки, яких послав Бог (Мт.23:29-32, Лук.11:48); Сином є Ісус, а винарями — релігійні керівники юдеїв (Мр.11:27). Чи можете ви пояснити цю притчу? Що Ісус намагається сказати своїм слухачам?

⁷ Але ті винарі вирішили між собою: Це ж спадкоємець! Ходімо його вб'ємо — і спадщина буде наша!

⁸ І схопивши, вони вбили його й викинули з виноградника.

⁹ Отже, що зробить господар виноградника? — Він прийде і вигубить винарів, а виноградник віддасть іншим. ¹⁰ Чи не читали ви цього Писання:

Камінь, що його відкинули будівничі, **наріжним каменем** став!

¹¹ Від Господа сталося це, і воно є дивним в очах наших!

¹² І вони шукали *нагоди* Його схопити, бо зрозуміли, що цю притчу сказав Він про них, але боялися юри. Тож залишивши Його, відійшли.

Питання про податки

¹³ І вони посилають до Нього деяких з фарисеїв та іродіян, щоб ті зловили Його на слові. ¹⁴ Ті підійшли та й кажуть Йому: Вчителю, знаємо, що Ти справедливий, ні на нікого не зважаєш, на людське обличчя не дивишся, а правдиво навчаєш доріг Божих. Чи годиться давати податок кесареві, чи ні? Давати нам чи не давати?

¹⁵ Він же, знаючи їхнє лицемірство, сказав їм: Чому ви Мене випробовуєте? Принесіть Мені динарій, щоб Я його побачив! ¹⁶ І вони принесли. А Він каже їм: Чий це образ і напис? І вони відповіли Йому: Кесаря.

¹⁷ Тоді Ісус сказав їм: Кесареве віддайте кесареві, а Боже — Богові!

І вони дивувалися з Нього.

Шлюб на небесах

¹⁸ І приходять до Нього садукєї — ті, які кажуть, *нібито* нема воскресіння, — і запитують Його, кажучи: ¹⁹ Учителю, Мойсей написав нам, що коли в когось помре брат і залишить дружину, а дітей не залишить, то хай візьме брат дружину *померлого* та й відновить потомство своєму братові. ²⁰ Було сім братів. Перший узяв дружину, але помер, не залишивши дітей. ²¹ Другий узяв її, і він помер, не залишивши дітей; і третій також. ²² І [взяли її] так семеро, і не залишили *по собі* потомства. Після всіх померла й жінка. ²³ У воскресінні, коли вони воскреснуть, котрому з них буде вона дружиною? Бо ж семеро її мали за дружину!

²⁴ Ісус сказав їм: Чи не тому ви помиляєтеся, що не знаєте ні Писання, ні Божої сили? ²⁵ Бо коли воскреснуть із мертвих, то не одружуються і не виходять заміж, але є такими, як ангели на небі. ²⁶ А про мертвих, що воскресають, хіба ви не читали в книгах Мойсея про те, що сказав йому

ПОЯСНЕННЯ

12:10 НАРІЖНИЙ КАМІНЬ: У кам'яній будівлі найважливішим каменем є наріжний. Усі інші камені викладаються навколо нього. Якщо наріжний камінь є рівним і прямим, то такою ж буде і будівля. Ісус назвав Себе “наріжним каменем”. Його будівля – Церква. Церкву утворюють живі камені - люди, які покладаються на Ісуса як на особистого Господа і Спасителя. Чи є ви частиною цієї будівлі?

Наріжний камінь: Кутовий камінь.

Садукєї: Члени юдейської партії, яка об'єднувала багатих впливових людей. Вони не вірили у воскресіння, оскільки визнавали тільки перші п'ять книг Біблії (від Буття до Повторення Закону — книги, написані Мойсеєм). (У цих книгах не говориться про життя після смерті).

 Ким були: Авраам?

Ісаак?

Яків?

Давид?

 Ця розмова відбулася, очевидно, у вівторок. [Вірші 12:13–17]

 Метою всіх запитань, які ставили Ісусові в 11-му і 12-му розділах, було заманити Його в пастку. Вороги Ісуса намагалися знайти у Ньому якийсь огріх, щоб мати підставу заарештувати Його. Насправді вони не шукали істини. Вони були лицемірами.

Бог біля куща: Я — Бог Авраама, і Бог Ісаака, і Бог Якова? ²⁷ Він Бог не мертвих, а живих! [Отож] ви дуже помиляєтеся!

27 **Перша заповідь**

²⁸ А один із книжників, почувши їхню суперечку і побачивши, як добре Він їм відповів, підійшов і запитав Його: Яка заповідь є першою з усіх?

²⁹ Ісус відповів: Перша є: Слухай, Ізраїлю: наш Господь Бог — єдиний Господь. ³⁰ І ще: Любитимеш Господа, Бога свого, всім серцем своїм, і всією своєю душею, і всім своїм розумом, і всією своєю силою [Це перша заповідь].

30-31 ³¹ [І друга, подібна до неї]: Любитимеш свого ближнього, як самого себе! Іншої, більшої заповіді від цих немає.

³² І сказав Йому книжник: Добре, Учителю, по правді відповів Ти, що *Бог* є один і немає іншого, крім Нього,

³³ і що любити Його всім серцем, усім розумом, [усією душею], усією силою, і що любити ближнього, як себе самого, — це більше за всякі всепалення та жертви.

³⁴ А Ісус, побачивши, що він розумно відповів, сказав йому: Ти недалеко від Божого Царства! І ніхто не наважувався Його більше запитувати.

Чий Син Христос?

³⁵ І у відповідь Ісус, навчаючи в храмі, сказав: Як можуть книжники говорити, що Христос є Син Давидів? ³⁶ Сам Давид промовив *під дією* Святого Духа:

Сказав Господь Господеві моему:
Сядь праворуч Мене,
доки не покладу Твоїх ворогів
під Твої ноги.

³⁷ Сам Давид називає Його Господом, то як же Він може бути Його сином?

І багато людей слухали Його з насолодою.

39

³⁸ І Він казав у навчанні Своему: Стережіться книжників, що люблять проходжуватися в довгих одежах, приймати вітання на майданах, ³⁹ перші місця в синагогах та почесні місця на бенкетах; ⁴⁰ що поглинають доми вдовиць, але довго напоказ моляться, — вони дістануть найсуворіший присуд!

ПОЯСНЕННЯ

12:28 ЯКА ЗАПОВІДЬ Є ПЕРШОЮ? Ісус підсумував усі заповіді однією — любити. Ми повинні любити Бога і нашого ближнього. Відкрийте в Старому Завіті книгу Вихід і прочитайте 20-й розділ, де записані десять заповідей. Поміркуйте, чому любов — це виконання усіх заповідей.

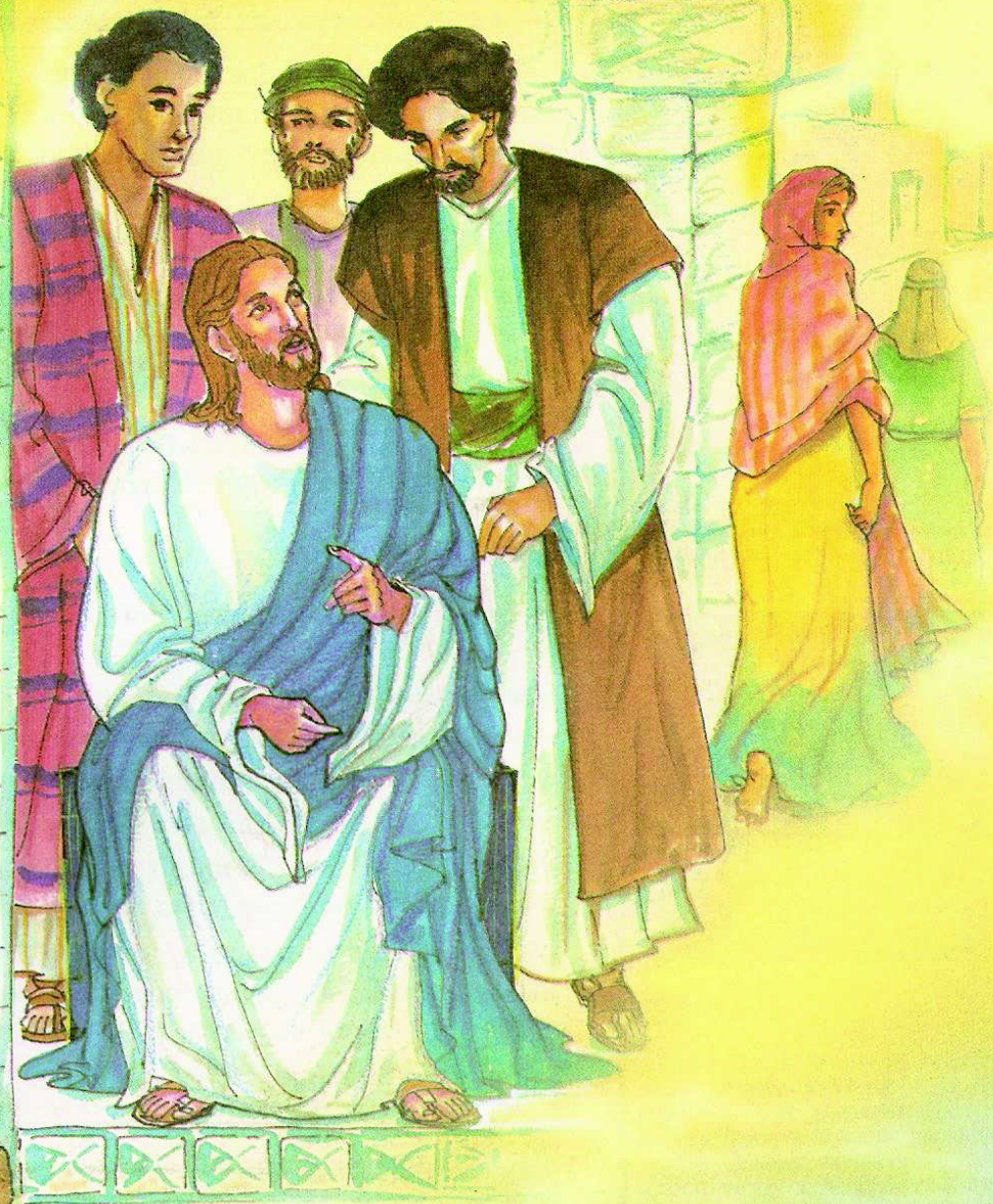
12:36 СКАЗАВ ГОСПОДЬ ГОСПОДЕВІ МОЄМУ: Давид говорить це у Псалмі 110:1. Даний текст свідчить про те, що Давид знав: Месія буде більшим, ніж просто його нащадком. Він буде також Господом Давида.

Динарій — це римська монета зі зображенням римського імператора Тиберія.

Про кого говорив Ісус у віршах 38–40? Чи існують такі люди сьогодні?

Ісус звертає увагу
на пожертвування бідної вдови

Вдовині лепти

⁴¹ Сівши навпроти **скарбниці**, Він дивився, як люди кидають мідяки до скарбниці. Численні багатії вкидали чимало. ⁴² І підійшла одна бідна вдова і вкинула дві **лепти**, тобто кодрант.

⁴³ І покликавши Своїх учнів, Він сказав їм: Запевняю вас, що ця бідна вдовиця вкинула більше за всіх тих, що кидали тут до скарбниці, ⁴⁴ бо всі кидали з надлишку, а вона дала зі своєї убогості все, що мала, увесь свій прожиток.

Ознаки останнього часу

13 ¹ Коли Ісус виходив з храму, каже Йому один з Його учнів: Учителю, поглянь, яке каміння, які будівлі!

² А Ісус сказав йому: Чи бачиш ці великі будівлі? Не залишиться тут каменя на камені, котрий не був би зруйнований!

³ Коли Він сидів на Оливній горі навпроти храму, запитували Його на самоті Петро, Яків, Іван та Андрій: ⁴ Скажи нам, коли це буде і яка ознака, коли все те має здійснитися?

⁵⁻⁸ ⁵ Ісус почав їм казати: Стережіться, щоб хтось вас не ввів у оману, ⁶ бо багато хто прийде під Моїм Ім'ям, кажучи, що то Я. І багатьох введуть в оману. ⁷ Коли почуєте про війни, воєнні чутки, то не лякайтеся, бо має так статися; але *це* ще не кінець. ⁸ Бо повстане народ проти народу, царство проти царства; будуть місцями землетруси, буде **голод** [і розруха]. Це початок страждань.

⁹ Стережіться ж самі. Видаватимуть вас на суди, і в синагогах будуть вас бити, і станете перед правителями та царями через Мене, їм на свідчення. ¹⁰ Але спершу Радісна Звістка має бути проповідувана між усіма народами. ¹¹ І коли поведуть вас видавати, не журіться наперед, що маєте говорити. Бо те, що буде вам дано тієї години, це й говоріть: бо не ви будете говорити, але Дух Святий.

¹² І видаватиме на смерть брат брата, батько дитину, повстануть діти проти батьків і вбиватимуть їх.

¹³ І всі будуть ненавидіти вас за Моє Ім'я. А той, хто витримає до кінця, буде спасений.

¹⁴ Коли ж побачите гидоту спустошення, що встановлена там, де не слід, — хто читає, нехай розуміє, — тоді ті, що в Юдеї, хай утікають у гори, ¹⁵ а хто на даху, нехай не спускається [в дім], навіть хай не входить узяти щось зі свого дому. ¹⁶ І хто на полі, нехай не вертається назад, щоб узяти свій одяг.

¹⁷ Горе ж вагітним і тим, що годуватимуть грудьми в ті дні.

ПОЯСНЕННЯ

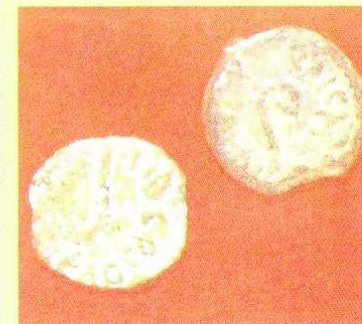
12:41-44 СКАРБНИЦЯ: Монети, які кинула вдова, були найменшими з тих, що знаходилися в обігу в Палестині. Бідна вдова дала все, що мала, і Ісус похвалив її за це. Ми повинні пам'ятати: усе, що масмо, дано нам Богом, і коли ми жертвуємо в Його скарбницю, Він оцінює не величину дару, а наші мотиви.

13:14 ГИДОТА СПУСТОШЕННЯ: Багато разів завойовники руйнували Єрусалимський храм і поклонялися там ідолам. Ісус попереджав Своїх учнів про лжехристів, які прийдуть і зведуть багатьох. Усе це буде відбуватися напередодні Його приходу.

Скарбниця: Розташована у дворі храму скринька для пожертвувань, куди люди кидали гроші, перш ніж зайти до храму.

😊 Постараймося ж щедро давати!

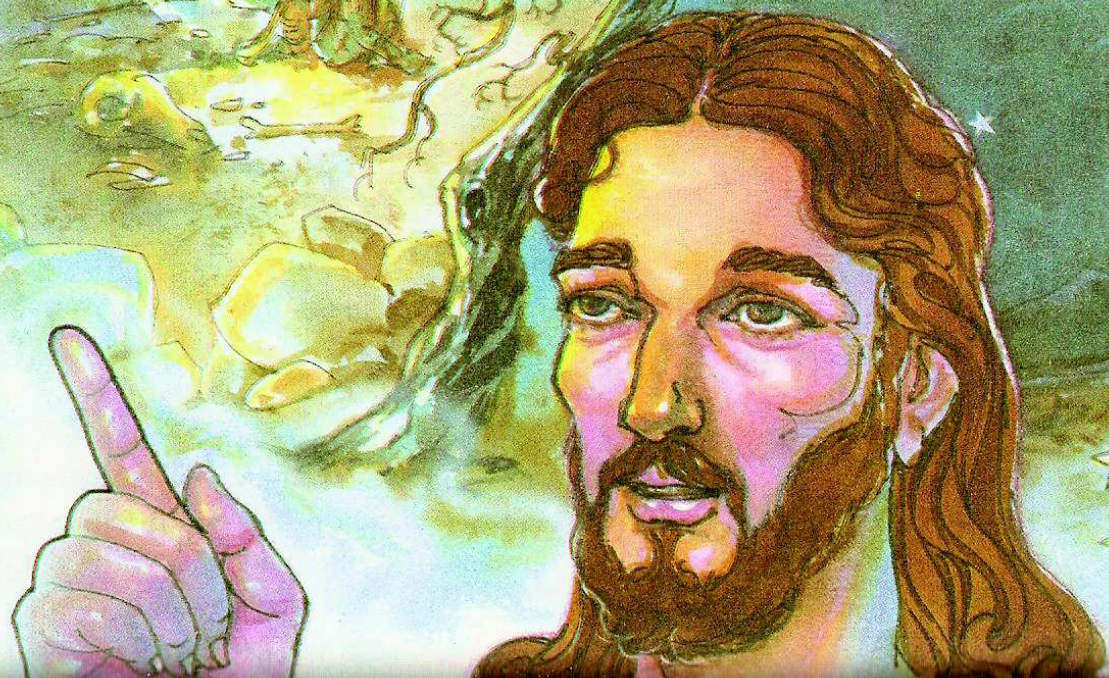
Голод: Гостра нестача їжі.

Лепта — мідна монета, яку дала бідна вдова.

😊 Коли ви читаете газети чи дивитесь новини по телебаченню, чи згадуються там події, зазначені у віршах 5–8 та 12?

Ісус сповіщає
про час кінця

¹⁸ Моліться ж, щоб [ваша втеча] не сталася зимою, ¹⁹ бо тими днями буде таке горе, якого не було від початку світу, що його сотворив Бог, і аж донині, і більше не буде! ²⁰ І коли б Господь не вкоротив *тих* днів, то не спаслася б жодна людина. Але заради вибраних, яких Він вибрав, Він укоротив *ті* дні.

²¹ Якщо тоді хто скаже вам: Ось тут Христос! Он там! — не вірте. ²² Бо постануть лжемесії та лжепророки і чинитимуть ознаки й чудеса, щоб звести, якщо вдасться, і **вибраних**.

²³ Ви ж стережіться! Я все сказав вам наперед.

²⁴ Але в ті дні, після того горя,

сонце померкне,

і місяць не дасть свого світла,

²⁵ і зорі падатимуть з неба,

і небесні сили захитаються.

²⁶ І тоді побачать Сина Людського, що йде на хмарах з великою силою і славою. ²⁷ І тоді Він пошле ангелів, збере Своїх вибраних з чотирьох вітрів, від краю землі — до краю неба.

26

²⁸ Навчіться притчі від смоківниці. Коли вже її гілки стають м'якими і випускають листя, то знаєте, що близько літо. ²⁹ Так і ви, коли побачите, що це збувається, *то* знайте, що близько, вже при дверях.

³⁰ Запевняю вас, що не мине рід цей, як усе це збудеться. ³¹ Небо й земля проминуть, а Мої слова не проминуть.

31

Дня або години не знає ніхто

³² Про той же день або годину не знає ніхто: ані ангели на небі, ані Син, а тільки Отець. ³³ Стережіться, пильнуйте [і моліться], бо не знаєте, коли *той* час настане. ³⁴ Як той чоловік, який, відходячи, лишив свій дім, дав своїм рабам владу, кожному його діло, а сторожеві наказав пильнувати.

³⁵ Отже, пильнуйте, бо не знаєте, коли господар повернеться: увечері, опівночі, чи як заспіває півень,

³⁶ чи вранці; щоб коли несподівано прийде, не знайшов вас сплячими. ³⁷ А що Я вам кажу, кажу всім: Пильнуйте!

ПОЯСНЕННЯ

13:26 ЙДЕ НА ХМАРАХ З ВЕЛИКОЮ СИЛОЮ І СЛАВОЮ: Це стосується Другого приходу Ісуса. Цього разу Він прийде не як безпорадне людське дитя, але як Цар царів і Пан панів.

13:32 НЕ ЗНАЄ НІХТО: Багато хто з людей намагаються передбачити або вирахувати час приходу Господа, але Ісус застеріг нас не робити цього. Найважливіше – бути готовим до Його приходу. Поміркуйте, чи готові ви зустріти Його, адже Він гряде, щоб забрати зі Собою на небо тих, які вірять у Нього.

Вибрані: Божий особливий народ; люди, які спасаються через віру в Ісуса Христа як особистого Спасителя.

Що ви можете робити, щоб бути готовими до приходу Господа?

У вірші 31 Ісус наголошує, що небо і земля минуть, а залишиться тільки одне — Божі слова. Вони записані для нас у Біблії. Цей вірш свідчить, наскільки важливо любити, знати, вивчати і втілювати Боже слово у своєму житті.

Намащення Ісуса у Витанії

14 ¹ Через два дні була Пасха й Опрісноки. Первосвященики та книжники шукали, як би Його підступом схопити та вбити. ² Але, казали, щоб не на свято, аби не сталося *якогось* заколоту в народі.

³ Коли був Він у Витанії в домі Симона прокаженого і сидів за столом, прийшла жінка, що мала **алебастрову посудину** чистого дорогоцінного нардового мира. Надбивши алебастрову посудину, вона вилила *миро* на Його голову.

⁴ Деякі обурювалися між собою [і говорили]: Навіщо така трата мира? ⁵ Це миро можна продати більше ніж за триста динаріїв і роздати бідним! Тож докоряли їй.

⁶ А Ісус же сказав: Залиште її. Навіщо завдаєте їй болю? Вона добре діло зробила Мені! ⁷ Ви завжди маєте бідних біля себе і будь-коли можете робити їм добро; Мене ж не завжди ви маєте.

⁸ Що вона могла — те й зробила: задалегідь намастила Моє тіло перед похороном. ⁹ Запевняю вас: де тільки буде проповідуватися [ця] Євангелія в усьому світі, — те, що вона зробила, буде сказано в її пам'ять!

⁸ ¹⁰ І Юда Іскаріотський, один з дванадцятьох, пішов до первосвящеників, щоб видати їм Його. ¹¹ А як вони те почули, то зраділи й обіцяли йому срібняків дати. І він шукав, як би Його в слушний час видати.

☹️ **Господня Вечеря**

^{10,11} ¹² Першого дня Опрісноків, коли приносили пасхальну жертву, говорять Йому Його учні: Де Ти хочеш, щоб ми пішли приготувати пасху, аби Ти спожив?

¹³ Він посилає двох Своїх учнів і каже їм: Ідіть до міста, зустрине вас чоловік, який буде нести в **гличикові** воду, — ступайте за ним. ¹⁴ Куди він увійде, скажіть господареві *того* дому, що Вчитель каже: Де Моя світлиця, в якій Я буду споживати з Моїми учнями пасху? ¹⁵ І він вам покаже велику кімнату: прибрану, готову; там ви і приготуйте для нас.

¹⁶ І відійшли учні, і прийшли в місто, і знайшли так, як Він сказав їм, — і приготували пасху.

¹⁷ А коли настав вечір, Він приходить з дванадцятьма. ¹⁸ І як вони сиділи за столом та їли, Ісус сказав: Запевняю вас, що один з вас, який їсть зі Мною, видасть Мене.

ПОЯСНЕННЯ

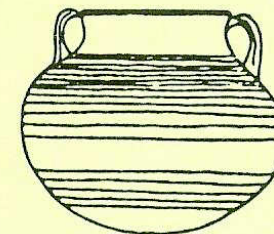
14:1 ПАСХА: Юдейське свято, на згадку про час виходу з Єгипту. Тоді ангел Господній обминув домівки тих юдеїв, котрі покропили свої двері кров'ю агнця. У тих оселях, де не було такого знаку, ангел смерті винищив кожного старшого сина. Це трапилось давно, коли юдеї були рабами в Єгипті. Після дня Пасхи відбувалося тижневе святкування, яке називалося Святом Опрісноків і також було нагадуванням про те, як Господь допоміг ізраїльтянам вийти з Єгипту. Вам було б цікаво прочитати всю історію, яка записана в Старому Завіті у 12-му розділі книги Вихід.

14:3 ЖІНКА: В Івана 12:3 говориться, що це була Марія, сестра Марти і Лазаря. Марія виявила свою любов до Ісуса, виливши Йому на голову пахощі. Ці парфуми, очевидно, були призначені для її весілля. Вони були надзвичайно коштовними, а тому їх не можна було придбати ще раз. Марія віддала Ісусові найбільш дорогоцінну річ, яку мала.

Алебастрова посудина: Гарно оздоблена коштовна закупорена пляшечка з довгою шийкою, яку необхідно було надбити при використанні пахощів. Вона містила одноразову дозу пахощів.

Нардове миро: Надзвичайно дорогі пахощі, які отримували з кореня поширеної переважно в Індії рослини.

Коли настав вечір: Четвер наступного тижня.

Гличик для води.

☺️ Ця подія відбулася у п'ятницю, за два дні до урочистого в'їзду Ісуса до Єрусалима (Мр.11:1–11).

¹⁹ Вони почали сумувати й один за одним питали Його: Чи не я? [І інший: Чи це не я?]

²⁰ Він же сказав їм: Один з дванадцятьох, що вмочає зі Мною в одній мисці.

²¹ Бо Син Людський іде так, як написано про Нього. Але горе тій людині, через яку Син Людський буде виданий. Краще було б тій людині не народитися! ²² Коли вони їли, [Ісус] узяв хліб, поблагословив, переломив, подав їм і сказав: Прийміть, [споживайте], це тіло Моє!

21

²³ І взявши чашу, Він віддав подяку, подав їм — і всі пили з неї.

²⁴ І Він промовив до них: Це кров Моя [Нового] Завіту, що проливається за багатьох. ²⁵ Запевняю вас, що більше не буду пити з плоду виноградного аж до того дня, коли Його буду пити новим у Божому Царстві!

22-24

²⁶ І заспівавши, вони вийшли на Оливну гору.

Ісус передбачає зраду Петра

²⁷ І каже їм Ісус: Всі ви спокуситесь, бо написано:

Вражу Пастиря —
і розбредуться вівці.

²⁸ Але потім, коли Я воскресну, то випереджу вас у Галилеї.

²⁹ А Петро сказав Йому: Хоч і всі спокусяться, - але не я!

³⁰ Та Ісус йому каже: Запевняю тебе, що ти нині, цієї ж ночі, перш ніж двічі заспіває півень, тричі відречешся від Мене!

³¹ Однак він ще сильніше запевняв: Хоч мав би я вмерти з Тобою, — все одно не відречуся від Тебе! Так само і всі казали.

Гетсиманія

³² І приходять вони до місця, що зветься **Гетсиманія**, Він каже Своїм учням: Посидьте тут, поки Я помолюся. ³³ Він узяв із Собою Петра, Якова та Івана і почав сумувати й тривожитися, ³⁴ та казати їм:

³⁴ Смертельним смутком охоплена душа Моя, — залишайтеся тут і пильуйте!

³⁵ Відійшовши трохи, Він упав на землю і молився, щоб, коли це можливо, обминула Його ця година.

³⁶ І Він казав : **Авва**, Отче! Для Тебе можливе все! Забери цю чашу від Мене! Але хай буде не те, що Я хочу, але те, що Ти!

ПОЯСНЕННЯ

14:22-25 Звідси походить Вечеря Господня, Причастя, Євхаристія (подяка) — свято, яке Церква святкує і досі. Ісус та Його учні повечеряли, потім співали псалми, читали Писання і молилися. Тоді Ісус поламав хліб, що символізував Його тіло, яке скоро мало бути розіп'ятим, і подав учням. Потім Він дав їм чашу з вином, яка, за Його словами, символізувала Його кров, котра незабаром мала пролитися на хресті за гріхи світу.

14:36 АВВА, ОТЧЕ: Це показує, наскільки тісним був зв'язок Ісуса з Богом Отцем. Ми, віруючі в Ісуса, маємо таку ж перевагу називати Його цим іменем. **ЦЯ ЧАША:** Чи намагався Ісус просити Отця змінити Своє рішення? Ні. Ісус виражав Своє почуття. Чашею була не тільки фізична смерть, але й тягар покладених на Нього гріхів усього світу. На Ісуса повинен був вилитися весь Божий гнів, і внаслідок цього Він буде розлучений з Отцем на певний час. Це мучило Ісуса більше, ніж будь-що інше. Хіба ви не переконані, що якби Бог мав якийсь інший вихід, то Він обов'язково скористався б ним замість жертви Свого Сина?

Гетсиманія: Сад на схилі Оливної гори, одне з улюблених місць Ісуса. Ця назва з єврейської мови перекладається як “прес для маслин”, тобто прес, яким витискали олію з маслин.

Авва: “Отче” арамейською мовою.

☺ Марко записав самовпевнені обіцянки Петра. Ми побачимо, як лише через кілька годин Петро поведеться цілком протилежно тому, що обіцяв Ісусові (29 і 30 вірші).

🗺️ Знайдіть на карті Гетсиманію.

Арешт Исуса

³⁷ Він приходить і знаходить, що вони заснули, і каже Петрові: Симоне, ти спиш? Чи не міг ти попилувати однієї години? ³⁸ Пильнуйте й моліться, щоб не потрапити в спокусу, бо дух бадьорий, а тіло немічне!

38

³⁹ І Він пішов знову, помолився, промовивши ті самі слова. ⁴⁰ А повернувшись, знайшов, що вони знову спали, бо очі їхні стали важкими, — та й не мали що відповісти.

⁴¹ Він приходить утретє і каже їм: Ви ще спите й відпочиваєте? Досить, прийшла година, і ось, Син Людський видається в руки грішників. ⁴² Вставайте, ходімо! Вже підійшов Мій зрадник!

Арешт Ісуса

⁴³ Він ще говорив, як ураз з'явився Юда, один із дванадцятьох, і з ним юрба з мечами та киями від первосвящеників, книжників і старших.

⁴⁴ Той, що зрадив Його, дав їм знак, кажучи: Кого я поцілую, *то* є Він; схопіть Його та уважно ведіть!

⁴⁵ І прийшовши, він відразу підійшов до Нього і каже: Учителю! — і поцілував Його. ⁴⁶ Вони ж наклали свої руки на Нього і схопили Його. ⁴⁷ Один із тих, що стояли, вихопив меч і вдарив раба первосвященика та відтяв йому вухо.

⁴⁸ Ісус сказав їм у відповідь: Як проти розбійника ви вийшли з мечами та киями, щоб Мене схопити.

⁴⁹ Щодня був Я з вами, навчав у храмі, однак ви не схопили Мене. Але хай збудеться Писання!

⁵⁰ І залишивши Його, всі *учні* втекли.

⁵¹ А один юнак ішов за Ним, обгорнувшись по нагому в покривало. Вони схопили і його.

⁵² Та він, залишивши покривало, втік [від них] голим.

Перед синедріоном

50

⁵³ А Ісуса повели до первосвященика. Там зійшлися всі первосвященики, старші та книжники.

⁵⁴ Петро ж віддалік ішов услід за Ним — аж у двір первосвященика. І він сів зі слугами та й грівся біля вогню.

⁵⁵ Первосвященики ж і весь **синедріон** шукали свідчення проти Ісуса, щоб Його вбити, але не знаходили. ⁵⁶ Багато хто неправдиво свідчив проти Нього, але ті свідчення не збігалися.

⁵⁷ Деякі вставали і лжесвідчили проти Нього так: ⁵⁸ Ми чули, як Він говорив, що зруйнує цей рукотворний храм і за три дні збудує інший, нерукотворний! ⁵⁹ Але й це їхнє свідчення не підтвердилося.

⁶⁰ Тоді первосвященик, ставши посередині, запитав Ісуса, кажучи: Не відповідаєш нічого на те, що проти Тебе свідчать? ⁶¹ Але Він мовчав і не відповідав нічого.

Знову первосвященик запитав Його і каже Йому: Чи Ти є Христос, Син Благословенного?

ПОЯСНЕННЯ

14:53-65 Суд над Ісусом був одним з найбільш несправедливих у світі. Цей суд складався з багатьох етапів. Спочатку невелика група людей зустріла Його вночі в саду і звинуватила Його в різного роду злочинах. Наступного дня Він постав перед синедріоном. Коли Ісуса звинувачували, Він не промовив жодного слова.

14:61 СИН БЛАГОСЛОВЕННОГО: Первосвященик запитував Ісуса, чи Він - Син Божий? Ісус - Божий Син, а тому він не вагався з відповіддю на це запитання.

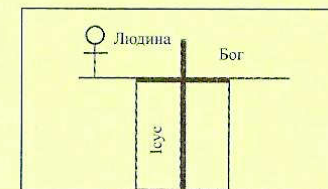
Синедріон: Рада старійшин, юдейський орган правління, до складу якого входили 71 чоловік.

Чому Ісус не захищав Себе?
[вірш 60]

До того як гріх увійшов у наш світ, між Богом і людством існували досконалі взаємовідносини. Гріх спричиняє величезну прірву в наших стосунках із Богом. Ісус знав, що на Нього, безгрішного, будуть покладені гріхи усього світу і Він зазнає розлуки зі Своїм Отцем. У Посланні до римлян 3:23 говориться, що покаранням за гріх є смерть. Смерть Ісуса на хресті за всіх стала виконанням цієї вимоги. Людина не може налагодити зв'язок із Богом за допомогою добрих учинків. Цей зв'язок можна встановити лише через віру в Ісуса, Котрий є мостом через прірву між нами і Богом.

 ⁶² А Ісус сказав: Я є, і ви побачите Сина Людського, що сидітиме праворуч Сили та йтиме на хмарах небесних!

⁶² ⁶³ Первосвященик роздер на собі одяг і сказав: Навіщо потрібні нам ще свідки? ⁶⁴ Ви чули хулу. Як ви вважаєте?

І всі вони **присудили**, що Він повинен умерти. ⁶⁵ Деякі почали плювати на Нього, закривати Його обличчя, бити по щоках, ще й приказувати Йому: Пророкуй! І слуги також били Його в обличчя.

Петро відрікається від Ісуса

⁶⁶ Петро був унизу на подвір'ї. Приходить одна із служниць первосвященика, ⁶⁷ побачила Петра, що грівся, глянула на нього й каже: І ти був з Ісусом Назарянином!

 ⁶⁸ Але він відрікся, кажучи: Я не знаю, і не розумію, про що ти говориш! І вийшов геть у переддвір'я. І тут заспівав півень.

⁶⁸ Служниця, побачивши його знову, почала говорити присутнім, що він — *один* з них.

 ⁷⁰ Він знову відрікся. Невдовзі присутні почали говорити Петрові: Справді, ти з них, бо ти галилеєць [і мова твоя та сама].

⁷¹ Він почав зарікатися і клястися, що не знає *того* Чоловіка, про Якого вони говорять.

 ⁷² І тут удруге заспівав півень. І згадав Петро слова, які йому сказав Ісус: Перш ніж півень двічі заспіває, ти зречешся Мене тричі! І згадавши, він почав плакати.

Ісус перед Пилатом

15 ¹ **Рано-вранці** первосвященики із старшими, книжниками та всім синедріоном вчинили раду; зв'язавши Ісуса, повели й передали Пилатові.

² І запитав Його Пилат:

Ти Цар юдеїв?

А Він у відповідь мовив йому:

Ти кажеш!

³ І первосвященики дуже Його звинувачували. ⁴ Пилат знову запитав Його, кажучи: Ти нічого не відповідаєш? Дивись, як багато Тебе звинувачують!

⁵ Та Ісус більше нічого не відповідав, тож дивувався Пилат.

ПОЯСНЕННЯ

14:63 РОЗДЕР НА СОБІ ОДЯГ: Роздирання одягу було знаком горя і шоку. Учинивши так, первосвященик хотів показати людям, наскільки він був обурений відповіддю Ісуса. Слова Ісуса означали, що Він прирівнював Себе до Бога, а це було дуже серйозно. Усе це сталося до сходу сонця.

15:1 РАНО-ВРАНЦІ: У п'ятницю вранці синедріон прийняв рішення видати Ісуса Пилатові, римському правителю. Вони зробили це, оскільки вже вирішили вбити Ісуса, але, згідно з римським законом, не мали повноважень виконати смертний вирок.

Присудити: Тут: визнати винним.

Рано-вранці: У п'ятницю вранці.

Зразок одягу первосвященика.

⁶ На кожне свято він відпускав їм одного в'язня, за якого просили. ⁷ Був же один, що звався Вараввою, ув'язнений з **бунтівниками**, які під час заколоту вчинили вбивство. ⁸ Натовп підійшов і став просити, щоб поступив, як і *завжди*.

⁹ Пилат у відповідь сказав їм: Чи хочете, щоб я відпустив вам Царя юдеїв? ¹⁰ Бо знав, що через заздрощі первосвященики Його видали. ¹¹ Первосвященики ж підбурили юрбу, щоб краще відпустив їм Варавву.

¹² Пилат знову сказав їм у відповідь: То що хочете, щоб я вчинив з Тим, Якого ви називаєте Царем юдеїв?

¹³ Вони знову закричали: Розіпни Його!

¹⁴ Пилат говорив їм: Але що злого вчинив Він?

Та Вони ще сильніше закричали: Розіпни Його!

¹⁵ Тож Пилат, бажаючи догодити людям, відпустив їм Варавву, а Ісуса після бичування видав на розп'яття.

Солдати глумляться над Ісусом

¹⁶ Воїни повели Його до середини двору, тобто в преторій, і скликали весь підрозділ. ¹⁷ Зодягли Його в багряницю, поклали на Нього сплетеного тернового вінка ¹⁸ і почали вітати Його: Радій, Царю юдейський! ¹⁹ Били Його по голові тростиною, плювали на Нього і, падаючи на коліна, поклонялися Йому. ²⁰ А коли **наглумилися** над Ним, скинули з Нього багряницю і зодягли в Його одяг. І повели, щоб розіп'яти Його.

Розп'яття

²¹ Примусили одного перехожого — Симона Киринейського, що повертався з поля, батька Олександра та Руфа, - взяти Його хрест. ²² Приводять Його на Голгофу, місце, що в перекладі означає Череповище.

²³ Давали Йому [пити] вино з **миррою**, але Він не взяв. ²⁴ І розіп'яли Його, і розділили Його одяг, кидаючи жереб, хто що візьме.

ПОЯСНЕННЯ

15:15 БИЧУВАТИ: Римський батіг був зроблений з кількох смужок шкіри. На кінцях були прикріплені шматки кості та свинцю. Таким чином, із кожним ударом ці кусочки впиналися в тіло.

15:17-19 БАГРЯНИЦЯ, ТЕРНОВИЙ ВІНОК, “РАДІЙ, ЦАРЮ ЮДЕЙСЬКИЙ”, ПЛЮВАЛИ НА НЬОГО: Усе це робилося з метою принизити Ісуса. Багряниця була символом царської влади. Вінок був сплетений з колочної рослини — терня. І багряниця, і вінок були частиною імпровізованого костюма, в який одягли Ісуса тільки для того, щоби поглумитися з Нього.

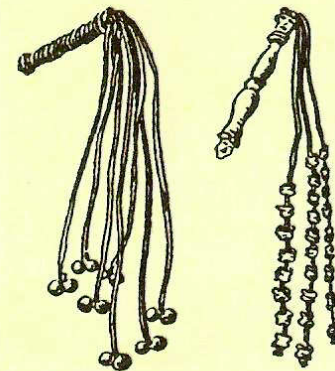
15:21 ВЗЯТИ ЙОГО ХРЕСТ: Засуджені на розп'яття повинні були нести свого хреста, який важив 15-20 кг. Вони мали нести його аж до місця страти. Ісуса так сильно побили, що Він не міг донести хреста, і тому іншому чоловікові наказали нести його замість Господа.

15:22 ЧЕРЕПОВИЩЕ: Можливо, воно було назване так через подібність до черепа, або ж через те, що там розіп'яли багатьох людей.

15:23 ВИНО З МИРРОЮ: Суміш вина з миррою гамувала біль.

Бунтівники: Група людей, які разом з Вараввою відкрито виступали проти римського уряду.

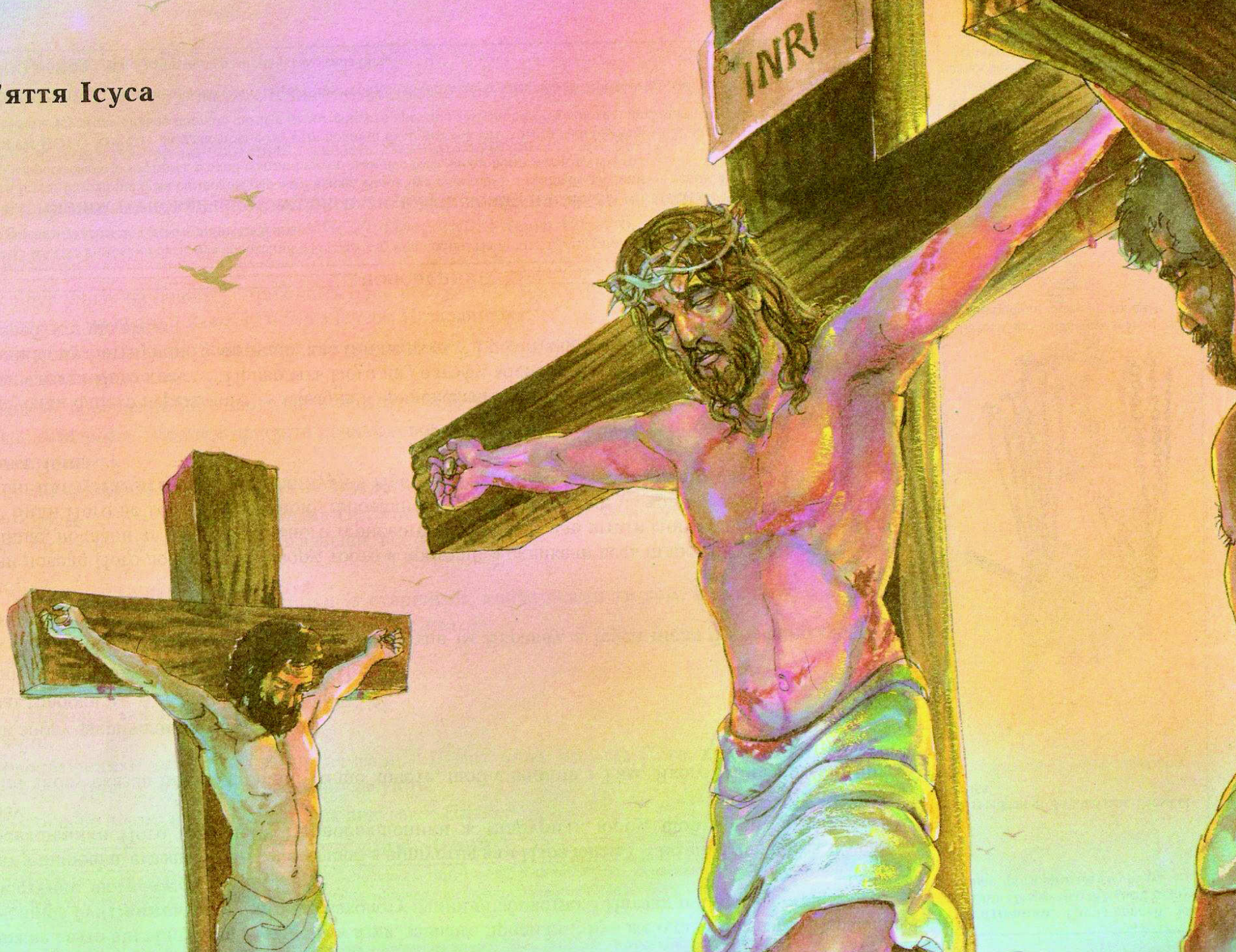
Глумитися: Знущатися, насміхатися.

Батоги, які використовували для бичування римські солдати.

Мирра: Спеції, що отримували з рослин, батьківщиною яких є арабські пустелі та деякі регіони Африки.

Розп'яття Ісуса

²⁵ Була третя година, як розіп'яли Його. ²⁶ І написали Його провину так: Цар юдейський. ²⁷ З Ним розіп'яли двох розбійників: одного праворуч, а другого ліворуч від Нього. ²⁸ [Збулося Писання, що говорить: Його зараховано до злочинців]. ²⁹ Перехожі лихословили Його, похитуючи своїми головами й кажучи: Овва, Ти, що руйнуєш храм і за три дні відбудовуєш! ³⁰ Спаси Себе Самого — зійди з хреста! ³¹ Так само й первосвященики між собою говорили й глузували разом із книжниками: Інших спасав, а Себе не може спасти! ³² Христос, Цар Ізраїлю, нехай зійде тепер з хреста, щоб ми побачили і повірили [в Нього]! Розп'яті з Ним також насміхалися з Нього.

Смерть Ісуса

³³ Як настала шоста година, темрява оповила всю землю — до дев'ятої години. ³⁴ А о дев'ятій годині Ісус закричав гучним голосом: Елої, Елої, лама савахтані? Що означає в перекладі: Боже Мій, Боже Мій, чому Ти Мене покинув?

³⁵ Деякі з тих, що там стояли, почувши те, казали: Дивися, кличе Ілля! ³⁶ А один, побігши, наповнив губку оцтом, прикріпив її до тростини і дав йому пити, примовляючи: ³⁷ Чекайте, подивимося, чи прийде Ілля Його зняти!

³⁷ Ісус голосно скрикнув — і віддав духа. ³⁸ Тоді завіса в храмі роздерлася надвоє — згори додолю. ³⁹ Сотник, що стояв навпроти Нього, побачивши, як Він віддав духа, промовив: Справді, Ця Людина була Божим Сином! ⁴⁰ Були і жінки, які здалека дивилися: між ними Марія Магдалина, Марія — мати Якова молодшого, і мати Йосії, і Соломія. ⁴¹ Коли Він був у Галилеї, вони ходили за Ним і прислужували Йому; і було багато інших, які прийшли з Ним до Єрусалима.

Поховання Ісуса

⁴² Коли звечоріло, — а була п'ятниця, яка є перед суботою, — ⁴³ прийшов Йосип, що з Ариматеї, — шанований радник, який сам очікував Божого Царства, — і наважився піти до Пилата й просити тіло Ісуса. ⁴⁴ Пилат здивувався, що Він уже помер; викликавши сотника, запитав його, чи давно помер?

ПОЯСНЕННЯ

15:26 ЙОГО ПРОВИНА: Досить часто до хреста прибавляли табличку, де зазначався злочин розп'ятого. Ісус був невинний. Його “злочин” полягав у тому, що Він був юдейським Царем.

15:38 ЗАВІСА В ХРАМІ: Важка завіса, що відокремлювала Святе від *Святого Святих*, де перебував Бог. Ніхто не міг увійти за цю завісу, окрім первосвященика. Розірвана завіса в храмі означала, що Бог прийняв жертву Ісуса на хресті та відкрив шлях, щоб кожен, віруючи в Нього, міг увійти в присутність Святого Бога.

15:42 П'ЯТНИЦЯ, ЯКА Є ПЕРЕД СУБОТОЮ: Для тодішніх день розпочинається зі заходом сонця і закінчується зі заходом сонця наступного дня. Того дня, коли розіп'яли Ісуса, лише через кілька годин після Його смерті, зі заходом сонця мала розпочатися субота. Тому було важливо зняти і поховати тіло, оскільки в суботу заборонялося виконувати будь-яку фізичну працю.

Сотник: Командуючий сотнею солдат у римській армії.

П'ятниця: День приготування.

Єврейський час	Наш час
1-ша година	19:00
2-га ...	20:00
3-тя ...	21:00
4-та ...	22:00
5-та ...	23:00
6-та ...	24 год. північ
7-ма ...	1:00
8-ма ...	2:00
9-та ...	3:00
10-та ...	4:00
11-та ...	5:00
12-та ...	6:00
1-ша ...	7:00
2-га ...	8:00
3-тя ...	9:00
4-та ...	10:00
5-та ...	11:00
6-та ...	12 год. полудень
7-ма ...	13:00
8-ма ...	14:00
9-та ...	15:00
10-та ...	16:00
11-та ...	17:00
12-та ...	18:00

☺ Зараз у нашій подорожі за книгою Марка ми дійшли до дуже важливого моменту — розп'яття Ісуса. Зупиніться і подивіться на Чоловіка, Який помирає на хресті. Відчуйте Його спрагу, Його біль розлуки з Отцем і Його нестерпні фізичні страждання. Цей Чоловік, Ісус — безгрішний; Він — Бог. Однак Він помер ганебною, тяжкою смертю на хресті за мене, за вас і за весь світ. Ісус пішов на хрест через Свою велику любов до кожного з нас. Яка безмежна Його любов!

Исус воскрес

 ⁴⁵ Довідавшись від сотника, дав тіло Йосипові. ⁴⁶ Той купив полотно, зняв Його *тіло*, обгорнув полотном і поклав Його до гробниці, що була висічена в скелі, і до входу в гробницю привалив камінь.

^{45, 46} ⁴⁷ Марія Магдалина і Йосієва *мати* Марія дивилися, де Його поховали.

Воскресіння

16 ¹ Як минула субота, Марія Магдалина, Марія, *мати* Якова, і Соломія купили пахощів, щоб піти й намастити Його. ² І на світанку **першого дня тижня**, як зійшло сонце, вони приходять до гробниці. ³ І говорили вони між собою: Хто відвалить нам камінь від входу в гробницю?

⁴ Та придивившись, бачать, що камінь відвалений, хоча був дуже великий. ⁵ Увійшовши до гробниці, вони побачили зодягненого в білий одяг юнака, який сидів праворуч, і жажнулися!

 ⁶ А він їм каже: Не лякайтеся! Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп'ятого? Він воскрес — нема Його тут! Ось місце, де поховали Його! ⁷ Ідіть та скажіть Його учням і Петрові, що Він випередить вас у Галилеї. Там ви Його побачите, як сказав вам!

⁸ І вийшовши, вони побігли від гробниці, бо їх охопили тремтіння і жах; та нікому нічого не сказали, бо боялися.

⁹ А як воскрес Він уранці, першого дня тижня, то з'явився найперше Марії Магдалині, з якої вигнав сім бісів. ¹⁰ Пішовши, вона сповістила тим, що з Ним були. Вони плакали й ридали,

¹¹ а дізнавшись, що Він живий і що вона бачила Його, не повірили.

¹² Після цього Він з'явився в іншому вигляді двом перехожим, що йшли до села. ¹³ А ті вже сповістили іншим, але і їм не повірили.

¹⁴ Нарешті Він з'явився одинадцятьом, коли вони були за столом. Він докоряв їм за невірство і твердосердя, тому що не повірили тим, які побачили Його воскреслого. ¹⁵ І Він сказав їм: Ідіть по цілому світі й усьому творінню проповідуйте Євангелію.

ПОЯСНЕННЯ

16:1 МИНУЛА СУБОТА: Оскільки до завершення суботи не можна було нічого купити, жінки придбали пахощі після 6 години в суботу ввечері, щоб у неділю вранці намастити тіло Ісуса. Це було знаком любові, поваги і посвячення Йому.

16:7 І ПЕТРОВІ: Ім'я Петра виділяється, щоб показати читачам, що Ісус не відкинув Петра після його зречення. Ісус простив його і виявив до нього особливу любов і співчуття.

16:15 Для учнів було недостатньо залишитися очевидцями дивного життя Ісуса, Його діяльності, смерті, поховання і воскресіння. Ісус доручає їм розповісти про це іншим. Його доручення звучить **дотепер**. Якщо ви побачили Ісуса на цих сторінках, ви повинні довіритися Йому. Він помер, щоб узяти на Себе ваші гріхи, щоб ви могли мати прощення і вічне життя з Богом. Якщо ви вже віруюча людина, то повинні розповісти про Ісуса іншим.

Як минула субота: Приблизно о 18-й годині в суботу.

Першого дня тижня: У неділю.

 ВІН ВОСКРЕС! Чому воскресіння Ісуса є такою важливою подією для християнина?

 Марко подає щоденний опис останніх, насичених подіями днів Ісуса, починаючи від п'ятниці й аж до неділі наступного тижня. Чи можете ви з'єднати події цих десяти днів в один ланцюг?

П'ятниця (Марка 14:3)

Субота — відпочинок

Неділя (Марка 11:11)

Понеділок (Марка 11:12)

Вівторок (Марка 11:20)

Середа — не згадується нічого

Четвер (Марка 14:13)

П'ятниця (Марка 15:1)

Субота (Тіло в могилі)

Неділя (Марка 16:2)

Євангеліє від Марка 16:16–20

¹⁶ Хто повірить і охреститься, буде спасений, а хто не повірить, осуджений буде. ¹⁷ І такі ознаки будуть супроводжувати тих, що повірили: Моїм Ім'ям виганятимуть бісів; говоритимуть новими мовами;

15-16

¹⁸ І братимуть у руки зміїв; і хоча щось смертоносне вип'ють, їм не пошкодить; будуть покладати руки на хворих, і вони ставатимуть здоровими.

¹⁹ Після того, як Господь Ісус промовив до них, Він вознісся на небо і сів праворуч Бога.

²⁰ Вони ж пішли і проповідували всюди, а Господь допомагав і стверджував слово чудесами, що його супроводжували. [Амінь.]

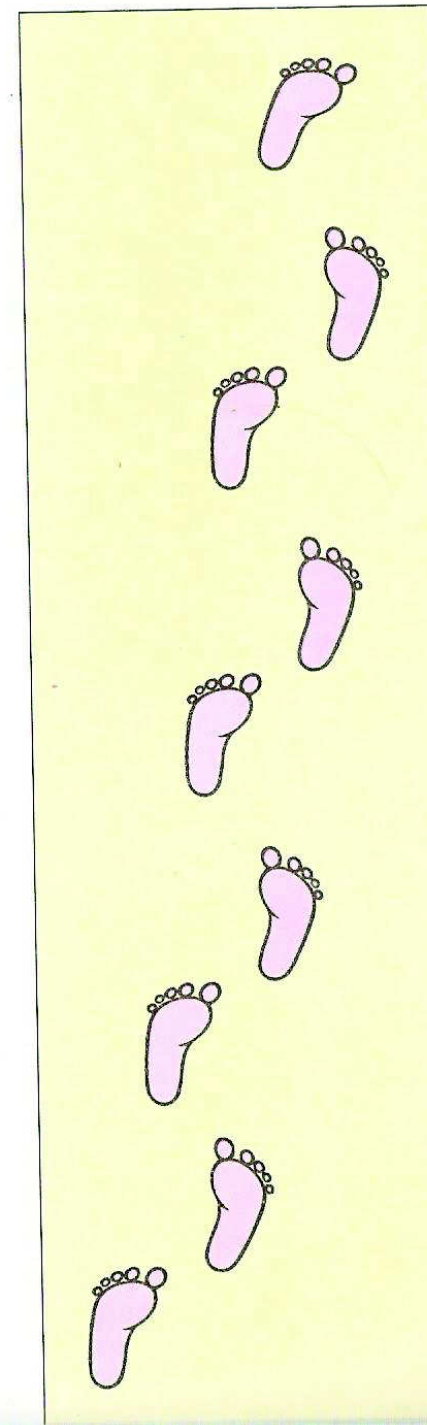

20

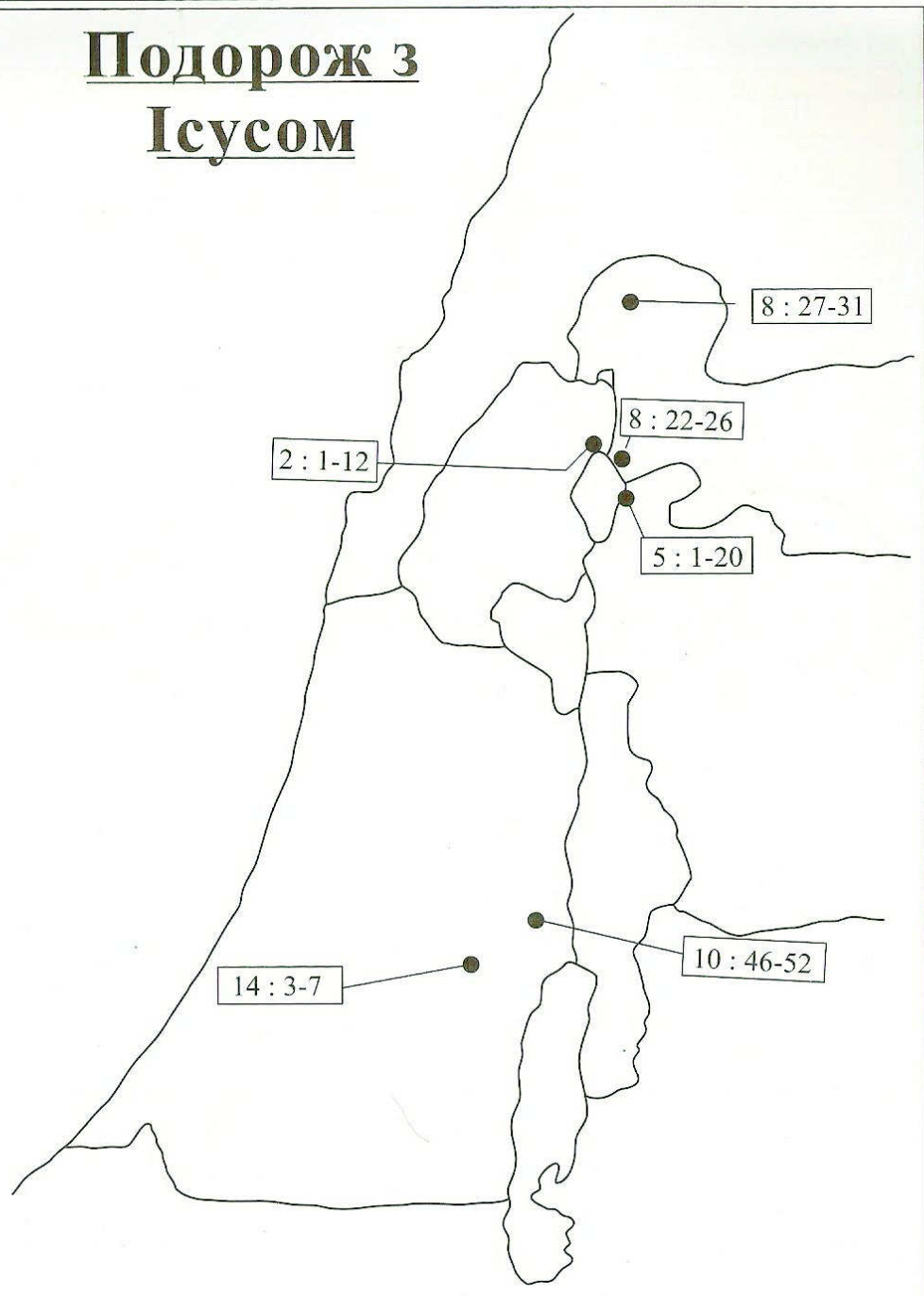
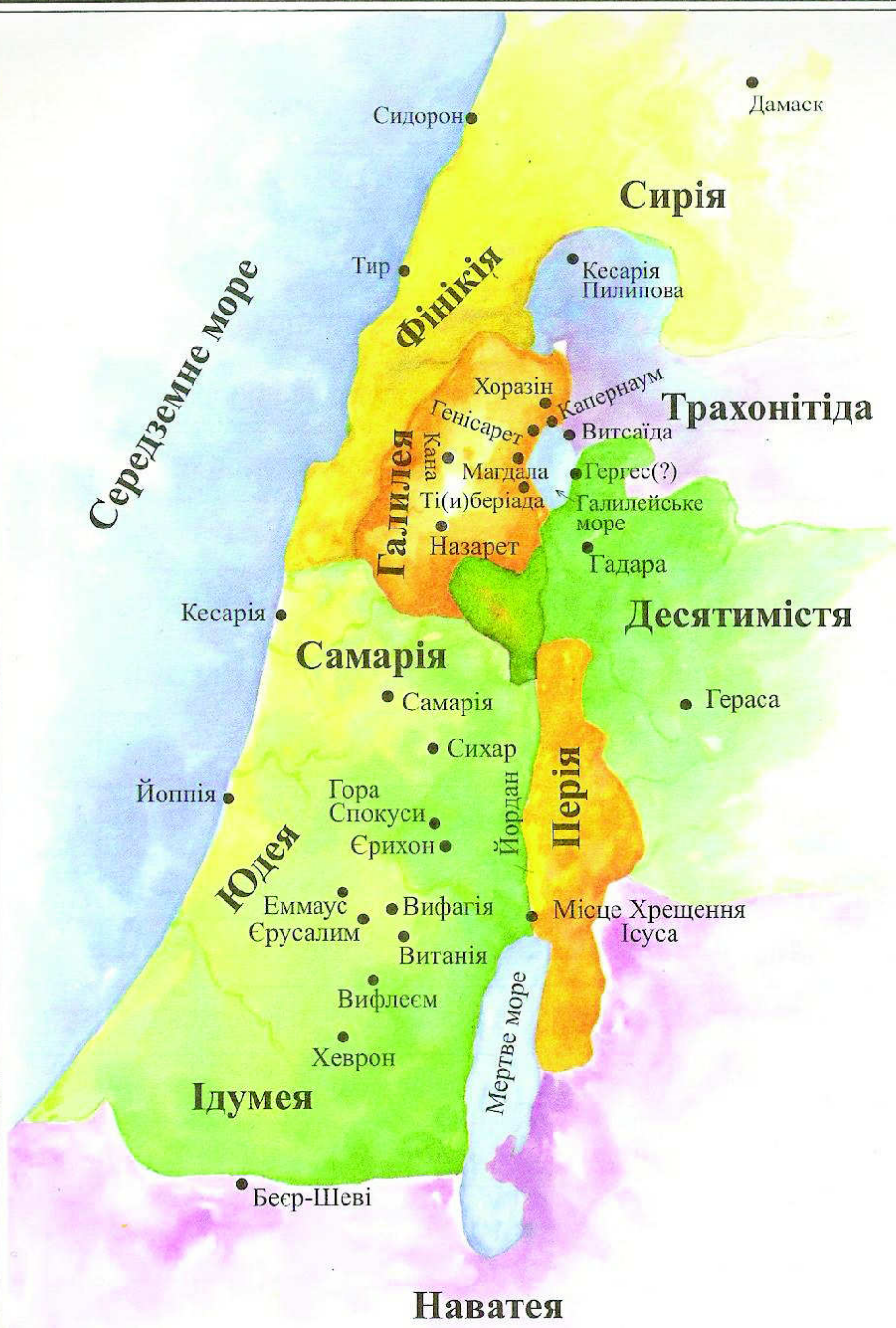
Марко показав нам Всемогутнього Бога, Який заради нас став нам слугою. Тож будемо служити одне одному, як служив Він.

УТОЧНЕННЯ

У важливих стародавніх рукописах немає наступних віршів: 7:16, 9:44, 9:46, 11:26, 15:28.

Подорож з Ісусом

Ісус та Його життя. Твій примірник

Тест... Перевір свої біблійні знання

1	Чи був Ісус спокушуваний сатаною?	Так ☐	Ні ☐
2	Чи є Ісус Володарем і суботи?	Так ☐	Ні ☐
3	Чи казав Ісус: «Хто буде виконувати волю Божу, той Мені брат, і сестра, і мати»?	Так ☐	Ні ☐
4	Таємниці Божого Царства були відкриті нам Ісусом.	Так ☐	Ні ☐
5	Дівчинці, яку Ісус воскресив з мертвих, було 15 років.	Так ☐	Ні ☐
6	Цар Ірод обезглавив іродіан.	Так ☐	Ні ☐
7	Еффата означає: “Закрийся”.	Так ☐	Ні ☐
8	Ісус сказав, що добре людині придбати увесь світ.	Так ☐	Ні ☐
9	Коли Ісус преобразився, тоді з'явилися Ілля та Мойсей.	Так ☐	Ні ☐
10	Чи легко багатому увійти у Царство Боже?	Так ☐	Ні ☐
11	Смоківниця, яку прокляв Ісус, засохла.	Так ☐	Ні ☐
12	«Возлюби ближнього свого, як самого себе» — це друга найголовніша заповідь.	Так ☐	Ні ☐
13	День та година кінця цього світу відомі?	Так ☐	Ні ☐
14	Петро ніколи не відрікався від Ісуса.	Так ☐	Ні ☐
15	Тіло Ісуса було покладене в гробницю, висічену з каменя.	Так ☐	Ні ☐
16	Ісус сів праворуч Бога.	Так ☐	Ні ☐